

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1962 | ΑΡΙΘ. 17

Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

Γ'

Ἡ ἱστορία τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὴ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρουσίασε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὕλικὴν καὶ πνευματικὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν. Ὡστε πᾶς ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης καὶ νὰ δεικνύῃ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τῆς ἐνορίας του.

Ἄλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ποῖα εἶναι τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς δεοντολογίας τῆς ποιμαντικῆς φροντίδος διὰ τοὺς ἀσθενεῖς;

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ καταβάλλεται ἰδιαίτερα προσπάθεια ὥστε οἱ ποιμένες νὰ ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς τῆς ἐνορίας των. Ἀκόμῃ καὶ ἀπρόσκλητοι ἔχουν καθήκον νὰ ἐπισκέπτονται αὐτούς. Βεβαίως ἡ ἔκτασις τῶν ποιμαντικῶν τούτων ἐπισκέψεων ἐξαρτᾶται ἐκ πολλῶν περιστατικῶν. Ἐξαρτᾶται λ.χ. ἐκ τοῦ κατὰ πόσον ὁ ἱερεὺς ἔχει ζῆλον ἢ εἶναι ἀγαπητὸς εἰς τὴν ἐνορίαν του· ἐξαρτᾶται ἔπειτα ἐκ τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῶν ἐνοριτῶν του καὶ ἐκ τῆς στάσεως αὐτῶν ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνοριτῶν κ.ο.κ.

Αἱ πνευματικαὶ ἐπισκέψεις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς εἴτε ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν αὐτῶν, ὁπότε πρόκειται περὶ ἰδῶν-ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων, εἴτε ἀποβλέπουν εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς Θείας Κοινωνίας ἢ τὴν τέλεσιν ἄλλων μυστηρίων (μετανοίας, εὐχελαίου κ.λ.π.), ὁπότε πρόκειται περὶ λειτουργικῶν-ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων.

Διὰ τὰς ποιμαντικὰς ἐν γένει ἐπισκέψεις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

α) Αἱ ἐπισκέψεις πρέπει νὰ γίνωνται τὴν κατάλληλον ὥραν. Πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται αἱ λίαν πρωῖναι ἢ ἔσπερναι ἐπισκέψεις ἢ αἱ ἐπισκέψεις κατὰ τὰς ὥρας, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἀσθενὴς αἰσθάνεται κόπωσιν.

β) Ἡ ἐπίσκεψις καλὸν εἶναι νὰ εἶναι σύντομος, ὥστε νὰ μὴ εἶναι βάρος εἰς τὸν ἀσθενῆ ἢ εἰς τοὺς ἰδικούς του. Συνήθως καλὴ εἶναι ἡ διάρκεια τῶν 10 λεπτῶν, διὰ νὰ ἐξοικονομητᾶται

χρόνος πρὸς περισσότερας ἐπισκέψεις. Βεβαίως, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ, ἡ ἐπίσκεψις θὰ διαρκέσῃ περισσότερον χρόνον.

γ) Ἡ ποιμαντικὴ ἐπίσκεψις ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς ἀληθοῦς παρηγορίας. Συνήθως ἡ ἀσθένεια δημιουργεῖ μίαν ψυχικὴν κατάθλιψιν. Ὁ ποιμὴν λοιπὸν θὰ μεταδώσῃ τὴν παρηγορίαν τοῦ Χριστοῦ. Θὰ ὑπενθυμίσῃ τὸν σκοπὸν τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀσθενείας. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀνιάτος, ὁ ἱερεὺς πρέπει νὰ πείσῃ τὸν ἀσθενῆ, ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ ἀληθινὴ χαρὰ εἶναι πλήρης, διαρκῆς, μόνιμος καὶ ἀναφαίρετος. Ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ Χριστιανὸς φέρῃ ὀράκη καὶ ζῆ ἐν τὸς ἐνὸς ἀσύλου ἀνιάτων ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ πόνος συντριβῇ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ὁ θάνατος ἐγγίξῃ αὐτόν, καὶ τότε ἡ χαρὰ πρέπει νὰ πτερυγίσῃ ἐντὸς τῆς ψυχῆς του.

Ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐν τῷ Χριστιανισμῷ λύεται πλήρως τὸ πρόβλημα τοῦ πόνου καὶ ἀντιμετωπίζονται ἱκανοποιητικῶς αἱ θλίψεις καὶ αἱ δοκιμασίαι τῆς ζωῆς. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀρνεῖται τὴν πραγματικότητα τῆς θλίψεως καὶ τοῦ πόνου. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε» (Ἰωάν. ις', 33). Ὁ φυσικός, ὁ συναισθηματικός καὶ ἠθικός πόνος, τὸ ἄλγος, ἡ πενία, ἡ στέρησις, ἡ ἀσθένεια, ὁ πόλεμος, ὁ λοιμὸς, τὸ νανάγιον, ἡ πυρκαϊά, ὁ θάνατος, ἡ χρεοία, ὅλαι αἱ μορφαὶ τῆς δυστυχίας καὶ τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν εἶναι γεγονότα πραγματικά, πιέζοντα καὶ βασανίζοντα τὸν ἄνθρωπον. Ὁ πόνος διδάσκει τὸν ἄνθρωπον «μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν» (Ῥωμ. ιβ', 3). Διὰ τοῦ πόνου ὁ Χριστιανὸς ἐννοεῖ, ὅτι εἶναι πάροικος τῆς γῆς, καὶ οὕτω δὲν προσκολλᾷ εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν του καὶ δὲν συλλαμβάνεται εἰς τὰ τέλματα αὐτῆς ὡς τὸ πτηνὸν εἰς τοὺς ἰξοὺς, ἀλλ' ἀνατείνει τὰ ὄμματα εἰς τὴν οὐράνιον πατρίδα. Ἄν ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη ἔχη τὴν ἰκανότητα καὶ ἐκ τῶν βρωμερωτέρων καὶ εὐτελεστερῶν ἔτι πραγμάτων (λ.χ. θάκων κ.λ.π.) νὰ δημιουργῇ ὕλας χρησίμους καὶ ἐπωφελεῖς, πολὺ περισσότερον ἢ σοφία τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ μετατρέπῃ τὸ κακὸν εἰς ἀγαθὸν καὶ νὰ κατασκευάζῃ τὸ χρυσοῦν τῆς ἀγιοσύνης καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως κέντημα «ἐπάνω εἰς τῶν πόνων τὸ μαῦρον ἀτλάσιον» (Κωνσταντίνου Καλλινίκου, Πρακτικαὶ ὁμιλίαι εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια, ἔκδ. 2α, Ἀθῆναι 1930, σελ. 385-336).

Ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὡς ὁ ἀθλητὴς ἀναδεικνύεται λαμπρότερος εἰς τὴν μάχην, ὡς ὁ λίβανος εὐωδιάζει ἐπὶ τοῦ πυρός, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὰς δοκιμασίας τῆς ζωῆς παρουσιάζουν τὸν ψυχικὸν των δυναμισμὸν. Ὁ πόνος ἀφρηνίζει τὰς ὑπνωττού-

σας και λανθανούσας δυνάμεις τῆς ψυχῆς και ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ ζητήσῃ ἄσυλον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Θεοῦ. Ὡς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος, «τὸν ἀθλητὴν τὸ στάδιον, τὸν κυβερνήτην ὁ χειμῶν, τὸν στρατηγὸν ἢ παράταξις, τὸν μεγαλόψυχον ἢ συμφορὰ, τὸν δὲ Χριστιανὸν ὁ πειρασμὸς δοκιμάζει». «Ὡσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄγνυρος και χροσός, εὕτως ἐκλεκταὶ καρδιαὶ παρὰ Κυρίῳ» (Παροιμ. ιζ', 3). Ὁ πόνος και ἡ θλίψις διὰ τὸν Χριστιανὸν χρησιμεύει ὡς ἐμβόλιον, ὡς καντήριον και ὡς ἐγχειρίσις, ἀπαραίτητος διὰ τὴν πρόληψιν ἢ τὴν θεραπείαν τῶν πνευματικῶν ἀσθενειῶν. Περίφημοι σχετικῶς εἶναι οἱ στ. 6-14 τοῦ ιβ' κεφ. τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς: «Ὁν ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται. Εἰ παιδεῖαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱός, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστέ και εὐχ υἱοί. Ὁ Θεὸς παιδεύει ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ».

Μεταδίδων λοιπὸν ὁ ποιμὴν τὰς ἀληθείας ταύτας εἰς τοὺς ἀσθενεῖς και καθιστῶν εἰς αὐτοὺς γνωστόν, ὅτι και ὁ Ἀρχηγός μας Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῶν παθημάτων «εἰσηλθεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ» (Λουκ. κδ', 26), ὑποβηθεὶ αὐτούς, ὥστε νὰ «χαίρουν ἐν τοῖς παθήμασιν» αὐτῶν (Κολ. α', 24) και νὰ «κωχῶνται ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει» (Ρωμ. ε', 2-4).

Ὁ ποιμὴν πρέπει ἐν γένει νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τὴν πίστιν εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν και εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ και τοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι ὁ γαλήνιος λιμὴν, ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων, ἡ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, ὁ τῶν χειμαζομένων σωτήρ, ὁ τῶν πλεόντων λιμὴν, ὁ τῶν νοσούντων ἰατρός, ὡς λέγουν αἱ ὠραῖαι λειτουργικαὶ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ ὑπὸ τὴν ποιμαντικὴν φροντίδα εὐρισκόμενοι ἀσθενεῖς πρέπει «μηδὲν» νὰ μεριμνοῦν, ἀλλὰ «ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ και τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα» αὐτῶν νὰ γνωρίζουν πρὸς τὸν Θεὸν και «θαρροῦντες» νὰ λέγουν: «Ἐὰν γὰρ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ».

Ἐπειτα ὁ ἱερεὺς κατὰ τὰς ποιμαντικὰς του ἐπισκέψεις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς, πρέπει νὰ ὑπενημίξῃ εἰς αὐτούς, ὅτι και ἡ Παναγία Θεοτόκος διὰ τῆς μεσιτείας αὐτῆς εἶναι «τῶν θλιβομένων ἢ χαρὰ, Χριστιανῶν ἢ προστάτις», «προστασία και σκέπη», «τῶν καταπονουμένων ὁ λιμὴν ὁ ἀλείμαστος», «λιμὴν θαλαττεύουσι και ὀρηγήριον ἐν τῷ πελάγει τῶν θλίψεων».

(Τέλος)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

“ ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ,,

”Η “ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ,, ”Η “ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΘΒΑ,,

Οί αίρετικώτεροι τῶν αίρετικῶν, ἀλλὰ ἀναρχικοὶ ὑπονομευταὶ καὶ ἐπικίνδunami ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἄρπαγες» (Ὁ Κύριος, Μαθ. Ζ' 15).

Προσέχετε ἀπὸ τοὺς διαφόρους ψευδοπροφήτας καὶ λαοπλάνους ποὺ παρουσιάζονται καὶ ἔρχονται μὲ ἐνδύματα προβάτων, ἐνῶ ἐσωτερικῶς καὶ στὴν πραγματικότητα εἶναι λύκοι ποὺ ἀρπάζουν καὶ κατασπαράζουν.

Μὲ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἀλλὰ θεῖα λόγια ὁ Θεάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἠθέλησε νὰ προφυλάξῃ τοὺς πιστοὺς Του, τοὺς Χριστιανοὺς, ἀπὸ τοὺς διαφόρους ψευδοπροφήτας καὶ λαοπλάνους, ποὺ παρουσιάζονται σὰν καλοὶ τάχα ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ καὶ σὰν καλοὶ καὶ πραγματικοὶ Χριστιανοί, καὶ θέλουν μάλιστα νὰ κάνουν καὶ τὸ δάσκαλο τῆς Χριστιανικῆς Ἀληθείας, τῆς ἀληθινῆς καὶ πραγματικῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα σκοπὸς τῶν εἶναι νὰ πλανήσουν καὶ ἀπομακρύνουν τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν τῶν καὶ νὰ τοὺς παρασύρουν καὶ ὀδηγήσουν εἰς φοβεράς αἱρέσεις καὶ πλάνας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀθεῖαν.

Τοιοῦτοι ψευδοπροφῆται καὶ λαοπλάνοι καὶ διαστρεβλωταὶ καὶ παραχαράκται τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ Ἀληθείας, ἀπὸ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων, παρουσιάσθησαν πολλοί, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἀντέστη σθεναρῶς, ἠγωνίσθη καὶ ἀνταπεξῆλθεν θριαμβευτικῶς καὶ νικηφόρως ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Κ.Η.Ι. Χριστοῦ διὰ τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῆς καὶ διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν τῆς Συνόδων, ἐρμηνεύσασα, διατυπώσασα καὶ νομοθετήσασα αὐθεντικῶς πάντα τὰ ἐπὶ τῆς Γραφῆς στηριζόμενα Χριστιανικὰ Δόγματα καὶ καταδικάσασα καὶ ἀφορίσασα τοὺς ψευδοπροφήτας αἱρετικούς καὶ τὰς αἱρετικὰς διδασκαλίας καὶ πλάνας τῶν.

Τέτοιοι δὲ ψευδοπροφῆται καὶ λαοπλάνοι καὶ διαστρεβλωταὶ καὶ παραχαράκται τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ Ἀληθείας, (λύκοι βαρεῖς) κατὰ τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν Παῦλον, στὴν ἐποχὴν μας εἶναι—δυστυχῶς— οἱ λεγόμενοι «ΧΙ-

ΛΙΑΣΤΑΙ», πού παρουσιάσθησαν περί τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος, καὶ οἱ ὅποιοι παρουσιάζουν, ἀκολουθοῦν, διδάσκουν καὶ διαδίδουν μιὰ παράξενη θρησκεία, πού ἡ προέλευσίς της εἶναι καθαρῶς ἑβραϊκὴ καὶ πού ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατευθύνεται.

Οἱ λεγόμενοι «ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ» εἶναι οἱ αὐτονομαζόμενοι «Διεθνῆς Σύλλογος Σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς», ἢ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», ἢ «Χριστιανοί» κλπ., οἱ ὅποιοι, ἔχοντες προφανῶς βαθυτέρας ἐπιδιώξεις πέραν τῶν Θρησκευτικῶν, διαστρεβλώνοντες, παραποιοῦντες καὶ παρερμηνεύοντες—κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν προκαταλήψεις—τὴν Γραφὴν καὶ ἀρνούμενοι καὶ ἀθετοῦντες τὴν Ἱστορίαν, τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, τὰ Δόγματα καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, κάθε ἄλλο παρὰ «Σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς» καὶ «Χριστιανοί» εἶναι καὶ δύνανται νὰ ὀνομάζωνται.

Ἐλέγοντο κατ' ἀρχὴν «ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ», ἀπὸ τῆς περισσοτέραν ἐντύπωσιν προκαλεσάσης πλάνης των, στηριζομένης ἐπὶ ἀπλῆς παρερμηνείας τῶν ἐν τῷ εἰκοστῷ κεφαλαίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως προφητευομένων, κατὰ τὰ ὅποια κατ' αὐτοὺς βέβαια—ὁ Κύριος πρόκειται πρὸ τῆς δευτέρας Παρουσίας του νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς χίλια ἔτη», καὶ «ἐφ' ὅσον εἶχον ὀρίσει, μάλιστα, ἐπανελημμένως ἡμερομηνίας, κατὰ τὰς ὁποίας προσεδοκᾶτο (ἐπεριμένετο) ὑπ' αὐτῶν ἡ αἰσθητὴ εἰς πάντας—δευτέρα—ἐλευσις τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ὑπ' Αὐτοῦ ἐγκαθίδρυσις τῆς ὑπὸ τὸν Ἀβραάμ ἐπιγελοῦ—Χιλιετοῦς—κυβερνήσεώς Του, ἔδραν ἐχούσης τὰ Ἱεροσόλυμα.

Διὰ λόγους ὅμως σκοπιμότητος—δηλαδὴ ἐπειδὴ τοὺς ἔμαθε καὶ τοὺς ἀντελήφθη καλὰ ὁ κόσμος—ἄλλαξαν ἀργότερα τὸ ὄνομα των, χωρὶς ὅμως νὰ ἀλλάξουν καὶ τὰς ἀντιχριστιανικὰς των πλάνας καὶ δοξασίας καὶ ιδέας. Ἔτσι ἐπραγματοποιήθηκε καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ σοφὴ λαϊκὴ παροιμία: «Ὁ λύκος τὴν τρίχα ἀλλάζει, τὴ γνώμην δὲν τὴν ἀλλάζει».

Τώρα τελευταίως, διὰ νὰ καλύπτωνται καὶ νὰ μὴ γίνωνται εὐκόλα ἀντιληπτοί, ἀρέσκονται νὰ αὐτοτιτλοφοροῦνται καὶ ὀνομάζωνται «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», «Χριστιανοί» κλπ.

Ἐργάζονται καὶ προπαγανδίζουν ὑπὲρ τῆς φοβερᾶς αἰρέσεώς των μὲ φανατισμὸν, μὲ σύστημα Σατανικόν, ὑπογείως καὶ καταχθονίως, μὲ σχέδια, προγράμματα καὶ μέσα διαβολικά, μὲ διαφόρους εἰδικούς ἀπεσταλμένους δεξιὰ καὶ ἀριστερά, μὲ συγκεντρώσεις, μὲ ὁμιλίας καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους τρόπους καὶ πολλὰ ἄλλα προπαγανδιστικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ μὲ βιβλία καὶ φυλλάδια, τὰ ὅποια διανέμουν καὶ σκορπίζουν δωρεάν ἢ καὶ ἀντὶ εὐτελοῦς

τιμήματος, γὰρ νὰ διαδώσουν παντοῦ, ὅσον μποροῦν περισσότερο τὴν παράξενη ἑβραϊκῆς προελεύσεως θρησκείαν των, τὴν ἀντιχριστιανικὴν αἵρεσιν καὶ πλάνην των. Παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ εἰς κάθε εὐκαιρίαν δὲν παραλείπουν νὰ ἀσκήσουν τὸ προπαγανδιστικὸν καὶ προσηλυτιστικὸν ἔργον των.

Πάντα τὰ Χιλιαστικὰ βιβλία καὶ φυλλάδιά των πού σκορπίζουσι, πωλοῦσι καὶ διανεμῶσι εἶναι γεμᾶτα πλᾶνες καὶ κακοδοξίες, εἶναι ὅμως ταῦτα πολὺ διακριτικά, καθότι, ὑποχρεωτικῶς φέρουν τὴν ἔνδειξιν καὶ τὸ διακριτικόν: «ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ», ὥστε εὐόλως δύναται νὰ τοὺς ἀντιληφθῇ ὁ καθένας καὶ οὔτε εἰς τὰ λεγόμενά των νὰ δώσῃ σημασίαν καὶ προσοχὴν, οὔτε καὶ τὰ βιβλία καὶ φυλλάδιά των νὰ δεχθῇ καὶ μελετήσῃ.

Αἱ κυριώτεραι ἀντιχριστιανικαὶ ἰδέαι, αἱρέσεις καὶ πλάναι, πού περιέχονται εἰς τὰ βιβλία καὶ φυλλάδια τῶν «ἐκδόσεων τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», καὶ τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν, παραδέχονται καὶ διαδίδουσι οἱ ψευδοπροφῆται καὶ αἰρετικοὶ οὗτοι εἰς τοὺς ἀφελεῖς καὶ μὴ γνωρίζοντας πολλὰ γράμματα Χριστιανούς, εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ἄρνοῦνται παντελῶς τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Δηλαδή, δὲν παραδέχονται, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός, ὁμοούσιος μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα, ὅπως διαλαμβάνουν καὶ διδάσκουσι αἱ Γραφαί, καὶ ὅπως παραδέχεται ἐξ ἀρχῆς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Παραδέχονται δὲ τὸν Χριστὸν ὡς ἄνθρωπον, ὡς ἓνα Προφῆτην, ὡς τὸ ἀνώτερον κτίσμα τοῦ Θεοῦ, ὅπως παρεδέχτο καὶ ὁ ἄλλοτε αἰρετικὸς Ἄρειος!

2) Ἄρνοῦνται τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν Θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δηλαδή, δὲν παραδέχονται τὴν προσωπικότητα Αὐτοῦ, ὡς τρίτου προσώπου τῆς Ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Ἁγίας Τριάδος, καὶ ἐπομένως συνεχίζουν τὴν ἀρχαίαν αἵρεσιν τῶν Πνευματομάχων. Παραδέχονται δὲ ὅτι τὸ «Ἅγιον Πνεῦμα δὲν εἶναι πρόσωπο ἀλλὰ ἀπρόσωπο, «ἢ ἀόρατος ἐνεργὸς δύναμις τοῦ Θεοῦ» κλπ.!

3) Ἄρνοῦνται τὴν Ἁγίαν Τριάδα, δὲν πιστεύουσι εἰς Τριαδικὸν Θεόν, ἀλλὰ παραδέχονται τὸν Θεὸν μονοπρόσωπον, ἀκριβῶς ὅπως καὶ οἱ Ἑβραῖοι!

4) Ἄρνοῦνται τὴν Θεανδρικότητα τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή, παραδέχονται ὅτι ὁ Χριστὸς ἦταν ἓνας ἄπλοῦς ἄνθρωπος καὶ ὄχι Θεάνθρωπος, καὶ ὑποστηρίζουσι καὶ διδάσκουσι, ὅτι ὅταν ἐσαρκώθη ὁ Χριστὸς ἡ Πνευματικὴ Αὐτοῦ φύσις μετεβλήθη καὶ ἔγινε ἀνθρωπίνη.

5) Ἄρνοῦνται τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ! Δὲν παραδέχονται δηλαδή, πραγματικὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑποστηρίζουσι

καὶ λέγουν ὅτι Οὗτος ἀνεστήθη πνευματικῶς μόνον, ὄχι καὶ μετὰ τὸ σῶμα του, καὶ ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἔθεοποιήθη!

6) Διὰ τὸν Χριστὸν παραδέχονται καὶ διδάσκουν ἀκόμη, ὅτι προτοῦ νὰ ἐνανθρωπήσῃ, ἤμποροῦσε καὶ ν' ἀποθάνῃ Οὗτος. Ἀκόμη δὲ νομίζουν, ὅτι ἤμπορεῖ ν' ἀποθάνουσι καὶ οἱ ἀσώματοι καὶ αἶλοι. "Ἄγιοι" Ἀγγελοι, καὶ ὅτι ὁ σατανᾶς θ' ἀποθάνῃ μίαν ἡμέραν.

7) Ἀρνοῦνται παντελῶς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς! Δὲν παραδέχονται, δηλαδή, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴν αἶλον καὶ ἀθάνατον, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἀπλούστατα ἓνα ζῶον, τελειότερον δῆθεν ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα!

8) Ἀρνοῦνται τὴν μετὰ θάνατον ὑπαρξίν τῶν τεθνεώτων (τῶν νεκρῶν) καὶ δὲν παραδέχονται γενικὴν ἀνάστασιν τούτων, ἀλλὰ μερικὴν καὶ διὰ ἐπίγειον πάλι καὶ ἐγκόσμιον ζωὴν. Θὰ ἀναστηθοῦν, δηλαδή, κατὰ τοὺς ΧΙΛΙΑΣΤΑΣ, μόνον οἱ εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ θὰ ζήσουν πάλι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πρῶτα, ἐγκόσμιαν ζωὴν, βασιλεύοντος τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ χίλια ἔτη, ἐνῶ οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ δὲν θὰ ἀναστηθοῦν, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν των ἐξηφανίσθησαν γιὰ πάντα οὗτοι!

9) Δὲν παραδέχονται κόλασιν αἰώνιον διὰ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὺς, ὅπως διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή, ἀλλὰ ἐξαφανισμόν τῶν ἁμαρτωλῶν. Δηλαδή, ὡς αἰώνιαν τιμωρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν παραδέχονται τὸν ἐξαφανισμόν των.

10) Δὲν παραδέχονται τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Θεοσύστατον Ἰδρυμα, ὡς ἰδρυθεῖσαν δηλαδή ὑπὸ τοῦ Κ.Η.Ι. Χριστοῦ καὶ ὡς ἔχουσαν θεῖαν τὴν ἀποστολὴν, συνεχίζουσαν τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου Χριστοῦ.

11) Δὲν παραδέχονται τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας!

12) Δὲν ἀναγνωρίζουν καὶ δὲν παραδέχονται τὰς Ἁγίας ἑπτὰ (7) Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὰς ὁποίας καὶ τὰς χαρακτηρίζουν ὡς «κατασκευάσματα τοῦ Διαβόλου».

13) Ἀρνοῦνται καὶ δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν καὶ παραδέχονται μόνον τὴν Ἁγίαν Γραφήν (ὡς τὴν μόνην πηγὴν δῆθεν τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως), τὴν ὁποίαν παραποιοῦν, διαστρεβλώνουν καὶ ἐρμηνεύουν κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν προκαταλήψεις, προβάλλοντες ὡς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν σύστημα πού υἰοθετεῖ καὶ παραδέχεται πάσας τὰς αἱρέσεις τῶν ἀρχαίων χρόνων τοῦ Χριστιανισμοῦ.

14) Δὲν σέβονται, ἀλλὰ καὶ περιφρονοῦν τοὺς Χριστιανικοὺς Ναοὺς χαρακτηρίζοντες αὐτοὺς «ὡς οἴκους ἔμπορίου».

15) Δὲν σέβονται καὶ περιφρονοῦν τὰς Ἁγίας Εἰκόνας, ὡς οἱ ἄλλοτε Εἰκονομάχοι, χαρακτηρίζοντες αὐτὰς ὡς εἰδωλολατρικὰ κατασκευάσματα.

16) Δὲν παραδέχονται ὅτι ἡ Θεοτόκος Μαρία, ἡ Παναγία, ἦτο καὶ ἔμεινε Παρθένος, ὑβρίζουν καὶ λέγουν πράγματα κατὰ τοῦ προσώπου Τῆς, καὶ ὑποστηρίζουν ὅτι μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε γυναῖκα τοῦ Ἰωσήφ, μετὰ τοῦ ὁποίου ἀπέκτησεν τέκνα!!

17) Δὲν παραδέχονται καὶ δὲν σέβονται, ἀλλὰ καὶ περιφρονοῦν, καὶ διακωμωδοῦν τὰς Ἁγίας Τελετὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Κληρικούς τῆς, διακόνους, ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς, τοὺς ὁποίους χαρακτηρίζουν καὶ ἀποκαλοῦν «ἀντιπροσώπους τοῦ Σατανᾶ καὶ ἀπογόνους τοῦ Διαβόλου».

18) Τέλος, οἱ ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ «ἡ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩ-ΒΑ» παραδέχονται καὶ διακηρύττουν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτοὺς τὰς βουλὰς του καὶ τὰ σχέδιά του ὡς πρὸς τὴν πορείαν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοὺς ἐγνώρισε «τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς τοὺ ἐθεσεν—κατὰ τὸν Κύριον—μόνον ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσίᾳ» (Πράξ. α' 7), ἦτοι τὸν χρόνον τῆς Δευτέρας καὶ ἐνδόξου ἐλεύσεως καὶ παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν κατ' αὐτοὺς ἐγκόσμιον ἐπὶ τῆς γῆς χιλιετη βασιλείαν Του (Ἄποκ. κ' 5-7) καὶ πολλάκις μάλιστα προκαθώρισαν τὸν χρόνον τῆς πραγματοποιήσεως ταύτης μέχρι τοῦδε, διαψευσθέντες καὶ γελειοποιηθέντες οἰκτρότατα, ὡς ἄλλωστε ἦτο ἐπόμενον, καθότι ὡς Αὐτὸς ὁ Κύριος εἶπεν «οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ» (Λουκ. ιζ' 21), «Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ Πατὴρ μόνος» (Ματθ. κδ' 36)· «ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ, (Ματθ. κδ' 27)· «γρηγορεῖται οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίαν ὥρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται» (Ματθ. κδ' 42 καὶ κέ'. 13) κλπ.

Ἄλλὰ τί νὰ πρωτοεἰπῆ καὶ τί νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς γιὰ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ λαοπλάνους αὐτούς, γιὰ τοὺς αἰρετικούς «ΧΙΛΙΑΣΤΑΣ», οἱ ὅποιοι συνεχέντρωσαν, υἱοθέτησαν, παραδέχονται καὶ ὑποστηρίζουν καὶ διδάσκουν ὅλας τὰς ἀρχαίας αἰρέσεις καὶ πλάνας!!!

Ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καταπολεμοῦν καὶ κατηγοροῦν καὶ κατασυκοφαντοῦν αὐτὸν λέγοντες, ὅτι «ὁ χριστιανισμὸς ἄρχισε μὲ μεγάλη ἀποστασία ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν θρησκεία» καὶ ὅτι οὗτος «ἀσχεῖ ψευδῆ θρησκείαν», καὶ ἐπιδιώκουν τὴν ὀπωσδήποτε ἀνατροπὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Γι' αὐτὸ δὲν παραδέχονται, ὡς εἶπομεν, τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν πιστεύουν εἰς τὰ ἅγια Μυστήρια, δὲν θέλουν τοὺς ἱερεῖς, βάλλουν

και κατηγοροῦν ἐναντίον ὄλων αὐτῶν, και παραποιοῦν και διαστρεβλώνουν κατὰ τὸν ἐλεεινότερον τρόπον τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν και αὐτὴν τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Εἶναι ψευδολόγοι και πλάνοι τοῦ χειροτέρου τύπου. Εἶναι ἀναιδεῖς, συκοφάνται, ὕβρισται και ἀσεβέστατοι.

Κατηγοροῦν και ὕβριζουν τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὡς ψεύστας και ἀπατεῶνας, διότι κατεσκεύασαν και παρέδωσαν δῆθεν εἰς τὸν λαὸν δόγματα χριστιανικά, τὰ ὁποῖα ἐν γνώσει των δὲ ἦσαν τάχα ἀληθινά.

Διὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων λέγουν ὅτι αὕτη ἦτο ἡ περίοδος τοῦ Ἀντιχρίστου!

Κατασυκοφαντοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι παραδέχεται και διδάσκει τάχα πὼς ὁ ἄνθρωπος καταγεται ἀπὸ τὸν πίθηκον.

Και ἐνῶ τέτοιες ὕβρεις γράφουν και ἐκτοξεύουν ἐναντίον τῶν Ἁγίων Πατέρων, και, ἐπὶ παραδείγματι, τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον τὸν ἀποκαλοῦν και τὸν ὀνομάζουν «στόμα τῆς πλάνης και ὑπρέτην τοῦ Ἀντιχρίστου», τὸν διαβόητον ἐκεῖνον αἰρετικὸν Ἄρειον, ποῦ ἤρνεῖτο, ὡς αὐτοί, τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὀνομάζουν «ἄγγελον φωτός» και «εὐγενῆ ἄνδρα ἔχοντα ὀξεῖαν τὴν μάχαιραν τοῦ λόγου»!

Δηλαδή, οὔτε πολὺ οὔτε ὀλίγον, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ λέγουν τέτοια ἀηδέστατα και ἐξωφρενικά πράγματα, ποῦ μονάχα ἀνισόρροποι ἢ καταχθόνιοι και Ἀντίχριστοι θὰ μπορούσε νὰ ἐκστομίσουν και νὰ τὰ εἰποῦν!

Και ἔπειτα ἀπ' ὄλα αὐτὰ θέλουν νὰ αὐτοονομάζωνται «ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ», νὰ παρουσιάζωνται ὡς κήρυκες τῆς Ἀληθείας και τέλος ἔρχονται νὰ μᾶς διδάξουν τὴν Ἀληθινὴ Πίστιν.

Εἶναι νὰ ἀηδιάζῃ, ἀλλὰ και νὰ ἐλεεινολογῇ κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, τοὺς παραστρατημένους βέβαια, μὲ τοὺς ἐξωφρενισμούς των και μὲ τὴν ἀναίσχυντον ὑποκρισίαν των!!!

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω μαρτυροῦν και ἀποδεικνύουν τρανώτατα, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ περιεμάζευαν ὄλας τὰς αἱρέσεις και τὰς πλάνας τῆς ἀρχαιότητος και ἔπλασαν μίαν θρησκείαν, τάχα Χριστιανικὴν και μάλιστα τὴν πιδ γνησίαν και ἀληθινήν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ κλονίσουν και πλανήσουν τοὺς Χριστιανούς ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν και Ὀρθόδοξον Πίστιν των.

Εἶναι ἐπομένως ἄνθρωποι πονηροί, «ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀπόστολους Χριστοῦ», ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, πραγματικοὶ δὲ «ἀντίχριστοι» κατὰ τὸν ἀπόστολον και εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην (Α' και Β' ἐπιστολαὶ του).

Δὲν ἀήκουν εἰς οὐδεμίαν ἐπίσημον και ἀνεγνωρισμένην Χρι-

στιανικήν Ὁμολογίαν καὶ Ἐκκλησίαν, εἶναι ἀντίθετοι πρὸς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς Οἰκουμένης καὶ παντοῦ καὶ ὑπὸ πάντων θεωροῦνται ὡς μὴ χριστιανοὶ καὶ πολὺ ἐπικίνδunami. Καὶ ὀρθῶς καὶ δικαίως, διότι στὴν πραγματικότητά εἶναι ἀντίχριστοι, ψευδολόγοι, πλάνοι καὶ ἀπατεῶνες, παντελῶς ἄθρησκοι, ὕλισται καὶ ἄθεοι, «πλανῶντες καὶ πλανώμενοι» (Β' Τιμ. γ' 13). «Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν Υἱὸν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει» (Α' Ἰωάν. γ' 23). Καὶ «Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει» (Β' Ἰωάν. α' 9), λέγει ἡ Γραφή.

Εἶναι δὲ ἄθρησκοι, καθότι ἐπὶ πλέον δὲν παραδέχονται καὶ κατηγοροῦν τὴν θρησκείαν λέγοντες καὶ γράφοντες: «Θρησκεία εἶναι ἡ διάπραξις οἰουδήποτε πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐναντίον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ». «Ἡ Θρησκεία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκ τοῦ Διαβόλου καὶ ἐχρησιμοποιήθη καθ' ὅλους τοὺς χρόνους ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ἔκτοτε, ὅπως ἐξαπατήσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν λατρείαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ» (Ρούδερφοντ, δεύτερος—μετὰ τὸν πρῶτον Ρῶσσελ—ἀρχηγὸς τῶν Χιλιαστῶν, εἰς τὸ βιβλίον του «Θεοκρατεία» σελ. 20-21). Αὐτὴ δὲ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὄλη πολιτεία τῶν αἰρετικῶν τούτων, ἐξ ὧσων τοῦλάχιστον γνωρίζομεν προσωπικῶς, γιὰτὶ ἔτυχεν νὰ ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἐν τῇ ἐνορίᾳ μας, ἀτυχῶς, οὐδὲν ἄλλο μαρτυροῦν καὶ ἐπιβεβαιῶνουν, παρὰ ὅτι δὲν θρησκεύουν καὶ ὅτι δὲν πιστεύουν σὲ τίποτε.

Ἐπομένως «οἱ Χιλιασταὶ δὲν εἶναι Χριστιανοὶ» ποὺ ὑποκριτικῶς καὶ πρὸς παραπλάνησιν τῶν ἀφελῶν παρουσιάζονται ὡς τοιοῦτοι, (ἀλλ' Ἑβραῖοι μετημφισμένοι) (Βλέπε καὶ βιβλίον «Ὁ Χιλιασμός» σελ. 11, ὑποσημ. 7 Π. Ν. Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν). Τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἐπιβεβαιοῦται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, καθότι μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων ποὺ ἐκτοξεύουν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ παραδέχονται καὶ διακηρύττουν, λέγουν καὶ γράφουν ὅτι: «Ὁ Κύριος (κατ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς δηλαδὴ) ἐξήρανε τὴν Χριστιανωσύνην, καὶ ἐξωποίησε τὸν Σιωνισμόν καὶ τὸν Ἰουδαισμόν» (Σύγγραμμά των «Τὸ Τετελεσμένον μυστήριον» σελ. 546, ἐν τόμῳ 7 τῶν «Γραφικῶν μελετῶν» των), καὶ ὅτι «ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ 1878—ποὺ ἄρχισε νὰ ἐμφανίζεται καὶ νὰ δρᾷ ὁ Χιλιασμός—ἡ εὐνοια τοῦ Θεοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους «καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἤρξατο φανερομένη πάλιν εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν» (Βιβλίον των «Ἐκατομμύρια ζώντων οὐδέποτε θ' ἀποθάνωσι» σελ. 25 καὶ 29). Τὰ ἀνωτέρω καὶ μόνον γραφόμενά των ἀποδεικνύουν τρανώτατα ὅτι α' Ὁ Χιλιασμός τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά εἶναι αἵρεσις Ἰουδαϊκὴ καὶ οὐχὶ Χρι-

στιανική», «εἶναι ἀπότοκος τοῦ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ ἀκμάσαντος Ἰουδαϊσμοῦ, ὅστις ἐπεδίωκε τὴν ἰδρυσιν Παγκοσμίου Ἰουδαϊκοῦ θεοκρατικοῦ Βασιλείου... Τοῦτ' αὐτὸ ἐπιδιώκει ἤδη καὶ ὁ Χιλιασμός, ὅστις κατὰ βάθος δὲν εἶναι ἄλλο τί ἢ κεκαλυμένος Ἰουδαϊσμός ὑπὸ τὴν σύγχρονον ἐμφάνισιν τοῦ Σιωνισμοῦ» ("Ἴδε Χιλιασταὶ—ἐπίσημα περὶ αὐτῶν ἔγγραφα καὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις σελ. 16 καὶ ἐξῆς, ἔνθα γνώμη καὶ πρότασις τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Αἰγαίου πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἐφετῶν, κατὰ τὸ 1929). Ὁ Σιωνισμὸς δέ, ἄς σημειωθῆ, ἀποτελεῖ Σύλλογον Ἑβραϊκόν, ἰδρυθέντα τὸ 1897 ὑπὸ τοῦ Ἑβραίου Θεοδώρου Χέρζλ, με σκοπὸν «τὴν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπανίδρυσιν τοῦ Βασιλείου τῶν Ἑβραίων» (Περιοδικὸν «Ἐνορία» 1962, σελ. 61 κλπ.).

Ἀλλὰ ἐπὶ πλέον ὄλων τούτων, ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ σημειώσωμεν καὶ νὰ τονίσωμεν, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας καὶ οὐδόλως νὰ μᾶς διαφεύγῃ τὴν προσοχήν, ὅτι οἱ αἰρετικοὶ οὗτοι, οἱ Χιλιασταὶ ἢ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», ἀνήκοντες πλέον εἰς Πολιτικὴν Ἑβραϊκὴν ὀργάνωσιν καὶ οὐχὶ εἰς θρησκευτικὴν τοιαύτην, εἶναι καὶ ἄνθρωποι ἀναρχικοί. Εἶναι δὲ ἀναρχικοί, διότι «Ὁ Χιλιασμὸς εἶναι ὀργανωσις ἀναρχικὴ ἐπιδιώκουσα ὑπὸ θρησκευτικὸν ἐπικάλυμμα πολιτικὸς σκοπός, ἥτοι τὴν ἀνατροπὴν πάσης ἐν τῷ ἐπὶ τῆς γῆς κόσμου τάξεως καὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ κυβερνήσεως καὶ τὴν ὑπαγωγὴν πάσης τῆς οἰκουμένης ὑπὸ κυβερνήσιν πολιτικὴν τῶν Σιωνιστῶν», περὶ τῶν ὁποίων ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω. (Ἐμμ. Βροντάκης, Ἐφέτης).

Αἱ ἰδέαι τῶν Χιλιαστῶν, αἱ ἐπιδιώξεις καὶ ὅλαι αἱ ἐνέργειαι τῶν δὲν εἶναι μόνον ἀντιχριστιανικαί, ἀλλὰ καὶ ἀντικοινωνικαὶ καὶ ἀντεθνικαί. Καὶ ἐργάζονται καὶ προπαγανδίζουσι γιὰ νὰ πλανήσουσι καὶ παρασύρουσι ἀνθρώπους, ὄχι μόνον θρησκευτικῶς, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῶς καὶ ἐθνικῶς, ἐργάζονται, δηλαδὴ, ὄχι μόνον ἀντιχριστιανικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀντικοινωνικῶς καὶ ἀντεθνικῶς.

Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ ἐπιδιωκουμένου βαθυτέρου καὶ πέραν τοῦ θρησκευτικοῦ σκοποῦ τῶν, παρουσιάζονται ὑπὸ τὸ ἐπικάλυμμα τὸ θρησκευτικόν, καί, γνωρίζοντες καλῶς ὅτι «ἡ ἐνότης τῆς πίστεως συντηρεῖ καὶ προάγει τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα», ὑποσχάπτουσι τὰ θεμέλια τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἐπιδιώκουσι τὴν ἀνατροπὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἀναβίωσιν τῆς Ἰουδαϊκῆς Θρησκείας καὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, προφανῶς πρὸς ἐπιβολὴν Παγκοσμίου Ἰουδαϊκοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ!

Ἰσχυρίζονται ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέκνα τοῦ Θεοῦ.

καὶ ἀδελφοὶ καὶ ἐπομένως οἱ λαοὶ δὲν πρέπει νὰ χωρίζωνται μὲ σύνορα μεταξύ των, τούτέστι τὰ κηρύγματα τῶν Χιλιαστῶν εἶναι ὅμοια μὲ τὰ συνθήματα τῶν Κομμουνιστῶν!

Δὲν ἀνέχονται καὶ δὲν ἀναγνωρίζουν καμμιά ἄλλη πολιτικὴ κυβερνήσι στὸν κόσμον αὐτόν. Διὰ τοὺς «Χιλιαστὰς», ὅλες αἱ κυβερνήσεις, παλιῆς καὶ σημερινῆς ἐκτὸς ἀπὸ τὶς Ἑβραϊκῆς, εἶναι διαβολικῆς, εἶναι ὄργανα τοῦ Σατανᾶ. Τοῦτο τὸ λένε καθαρὰ τὰ βιβλία τους. «Αἱ κυβερνήσεις τῆς γῆς —γράφουν—, ἐκτὸς τοῦ Ἰσραήλ, ἀπετέλεσαν πάντοτε τὴν ὄρατὴν ὀργάνωσιν τοῦ Σατανᾶ» («Σκοπιὰ» Πολυγρ. τεῦχος 17 τῆς 1-9-1939, μέρος 4 κλπ. καὶ «Προφητεία» σελ. 146), «ἀντιπροσωπεύουν τὸν διάβολον καὶ ἀποτελοῦν μέρος τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ» («Καταλλαγὴ» σελ. 333), καὶ, «Οἱ πολιτικοὶ κυβερνῆται λαμβάνουν τὴν δύναμι καὶ ἐξουσία ἀπὸ τὸν Σατανᾶ, τὸν διάβολον ἢ δράκοντα» («Πάντα δοκιμάζετε» σελ. 231). Ὡς ἐκ τούτου δέ, κατὰ τοὺς Χιλιαστὰς, δὲν πρέπει νὰ ὑπακούουν καὶ νὰ ὑποτάσσωνται οἱ λαοὶ στὶς νόμιμες πολιτικῆς κυβερνήσεις των, ἐκτὸς μόνον ἂν εἶναι Ἑβραϊκῆς.

Καταπολεμοῦν περαιτέρω πᾶσαν κρατικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἔθνῶν, τὴν Στράτευσιν αὐτῶν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἔθνικὰ σύμβολα αὐτῆς!

Τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα οἱ Χιλιασταὶ δὲν τὴν παραδέχονται, διότι κατ' αὐτοὺς εἶναι καταστρεπτικὴ διὰ τοὺς λαοὺς. Τὴν ὑποχρέωσι, ἐπίσης, νὰ ὑπερασπίζωνται τὴν πατρίδα ἐν ὧρα κινδύνου τὴν θεωροῦν ἐγκληματικὴν, καθότι δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν πατρίδα ὑπὸ τὴν ἔθνικὴν τῆς ἔννοιαν, ἂν δὲ κληθοῦν ὑπ' αὐτῆς διὰ νὰ τὴν ὑπερασπίσουν καὶ βοηθήσουν, ἀρνοῦνται νὰ λάβουν τὰ ὄπλα, προφασιζόμενοι, ὅτι θέλουν τάχα νὰ εἶναι πιστοὶ τηρηταὶ τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ «Οὐ φονεύσεις», ἐνῶ, ὡς εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, δὲν σέβονται οὐδὲ τηροῦν καμμίαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις διαπράττουν τὸ ἐγκλημα τοῦ φόνου.

Κατὰ συνέπειαν ἢ διὰ τῶν «ΧΙΛΙΑΣΤΩΝ» φανατικῶς, κεκαλυμμένως καὶ ὑπόυλως ἐνεργουμένη προπαγάνδα κατὰ τῆς Ὀρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος δὲν εἶναι μικροτέρα καὶ ὀλιγώτερον ἐπιζημία καὶ ἐπικίνδυνος τῆς ἐνεργουμένης τοιαύτης ὑπὸ τῶν ξενοκινήτων Κομμουνιστῶν. Καὶ οἱ Χιλιασταὶ καὶ οἱ Κομμουνισταὶ εἶναι ἐξ ἴσου ὑπουλοὶ ἐχθροὶ καὶ καιροσκόποι, ἐκμεταλλευόμενοι τὰς ἐκάστοτε ἀντιξοότητας καὶ εὐκαιρίας, πρὸς διάδοσιν, ἐπιβολὴν καὶ ἐπικράτησιν τῶν δοξασιῶν καὶ ἰδεῶν των, αἱ ὁποῖαι καὶ συνταυτίζονται!

Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Εἰσαγγελία τοῦ Αἰγαίου, ὅταν ἔγραφε πρὸς τοὺς ἄλλους Εἰσαγγελεῖς, ὅτι «ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ Χιλιασμός ἐπιδιώκουν τὴν ἴδρυσιν ἐπιγείου καὶ παγκοσμίου Ἰουδαϊκοῦ Βασιλείου, ἐπιδιώκουν δηλαδὴ πολιτικούς σκοπούς».

Καὶ πολὺ σωστά ἀνώτατος δικαστικός λειτουργὸς ἐχαρακτήρισεν τοὺς Χιλιαστὰς «ὡς καρκίνωμα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πολιτείας», ἕτερος δὲ σύγχρονος ἀνώτατος Ἑλλην δικαστικός ὑπεστήριξε καὶ ἔγραψεν ὅτι «ὁ «ΧΙΛΙΑΣΜΟΣ» εἶναι ὀργάνωσις ἀναρχικὴ, ἐπιδιώκουσα ὑπὸ θρησκευτικὸν ἐπικάλυμμα πολιτικούς σκοπούς καὶ ἀποτελεῖ ἐθνικὸν κίνδυνον»!

Ἴδου ποῖοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ αἵρετικοὶ «Χιλιασταὶ» ἢ «σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν» ἢ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», οἱ ὁποῖοι μᾶλλον ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ διαστρεβλωταὶ τῶν Γραφῶν τοὺς ἀρμόζει νὰ ὀνομάζωνται καὶ νὰ ἀποκαλοῦνται.

Ἴδου δὲ ποῖον εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς δῆθεν πίστεως καὶ θρησκείας των, ποῖα εἶναι ἡ αἵρεσις των, αἱ πλάναι καὶ κακοδοξίαι των, τέλος ἡ θέσις των, αἱ ἐπιδιώξεις των καὶ ὁ ἀπώτερος σκοπὸς των, ἔναντι τῆς ἀληθινῆς καὶ ἀγίας Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς φιλότατης ἡμῶν Ἑλληνικῆς Πατρίδος!!!

Δὲν εἶναι οὗτοι ἀπλῶς ὑποπτοὶ ἢ ἐλάχιστα ἐπιζήμιοι, ἀλλ' εἶναι ὑπουλοὶ καὶ φοβεροὶ ἐχθροὶ καὶ ὑπονομευταὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τῶν ὁποίων ἡ ἱστορία καὶ ἡ ζωὴ εἶναι στενῶς συνυφασμένα καὶ ἀρρήκτως συνδεδεμένα, καὶ ἐπομένως ἀποτελοῦν πραγματικὰ ἐθνικὸν κίνδυνον!!!

Ἡ αἵρεσις των ὁμοιάζει μὲ τὴν χειροτέρα ἀθεράπευτον ἀσθένειαν, εἶναι ἀθεράπευτος ψυχικὴ Λέπρα, τὴν ὁποίαν προσπαθοῦν καὶ ἐπιδιώκουν νὰ μεταδώσουν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας, διὰ τῆς διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου προπαγάνδας καὶ διεισδύσεως εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν των συνείδησιν.

Ἄλλὰ ἐὰν τοὺς λεπρούς κατὰ τὸ σῶμα συνανθρώπους καὶ ἀδελφούς μας τοὺς ἀπομονώσωμεν καὶ ἀποστρεφώμεθα, ἵνα μὴ μᾶς μεταδώσουν τὴν φοβερὰν καὶ ἀθεράπευτον σωματικὴν ἀσθένειαν τῆς Λέπρας, ἐρωτᾶται ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις μας, ὡς Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ γνησίων Ἑλλήνων, ἔναντι τῶν κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γνώμην καὶ τὰς ἰδέας λεπρῶν τούτων

ἀνθρώπων, τῶν αἰρετικῶν «Χιλιαστῶν» ἢ «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» λεγομένων;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι εὐκολος καὶ εὐνόητος, ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν, οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν καὶ οὐδεμίαν συνάφειαν πρέπει νὰ ἔχωμεν μὲ τοὺς τοιοῦτους πάντες οἱ Ἑλληνορθόδοξοι Χριστιανοί, ἐὰν βέβαια θέλωμεν καὶ ποθοῦμεν νὰ εἴμεθα γνήσιοι καὶ πραγματικοὶ Ἕλληνες καὶ Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, ἐὰν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν καὶ νὰ διαιωνίσωμεν ἀκεραίαν καὶ ἀνόθευτον τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας παράδοσιν, τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν μας πολιτισμὸν, τὴν Ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν Πίστιν μας καὶ τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν!!!

Ἀνάγκη ὄθεν καὶ καθήκον ὄλων μας ἀνεξαιρέτως, Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, Ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, νὰ μὴ ἐξακολουθῶμεν ἀνεχόμενοι καὶ ἀμελοῦντες καὶ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν τόσον ἐπικίνδυνον προπαγάνδαν τῶν αἰρετικῶν αὐτῶν, οἱ ὅποιοι πολὺ ἐκμεταλλεύονται τὴν στάσιν μας αὐτὴν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τοῦ σκοποῦ των γενικῶς. Ἡμεῖς οἱ Κληρικοὶ ἅς μὴ ξεγνοῦμε καὶ ἅς ἔχωμε ἔναυλα πάντοτε τὰ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου θεῖα καὶ προφητικὰ ἐκεῖνα λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, λέγοντος: «Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος· Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ Ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν» (Πράξ. ιγ'. 28-30).

Ἀλλὰ καὶ αὐτός ὁ Ἀπόστολος καὶ Θεολόγος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, θέλων νὰ προφυλάξῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τοὺς λαοπλάνους ψευδοπροφήτας καὶ ἀντιχρίστους συνέστησε καὶ εἶπε: «Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐξεληλύθησαν εἰς τὸν κόσμον» (Α'. Ἰωάν. δ'. 1). Προσέθεσε δὲ περαιτέρω οὗτος ὅτι μὲ τοὺς αἰρετικοὺς καὶ ἀντιχρίστους οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν οἱ πιστοὶ Χριστιανοί, ἀκόμη δὲ μὴδὲ «χαίρειν» νὰ λέγωμεν εἰς αὐτούς, ἐπομένως δὲ καὶ εἰς τοὺς αἰρετικοὺς «Χιλιαστὰς».

Ἄς προσέχωμεν, λοιπόν, ὅλοι μας, καὶ κινένας μας καὶ ποτὲ ἅς μὴ τοὺς δεχώμεθα τοὺς αἰρετικοὺς αὐτοὺς εἰς τὰ σπί-

τια μας. "Ας μὴ πηγαίνωμε στὰ σπίτια των, στὶς συγκεντρώσεις καὶ στὶς ὀμιλίαι των. "Ας μὴ δεχώμεθα καὶ μὴ διαβάζωμε τὰ βιβλία καὶ φυλλάδιά των. "Ας μὴ τοὺς πλησιάζωμε, μὴ τοὺς συμπαθοῦμε καὶ συναναστρεφώμεθα καὶ μὴ ἔχωμεν συναλλαγὰς καὶ συνεργασίας μαζὺ των. "Ας διαφωτίζωμε καταλλήλως καὶ τοὺς ἄλλους γύρω μας, γιὰ νὰ μὴ πλανηθοῦν καὶ πέσουν εἰς τὰ δίκτυα τῆς ξενοδούλου καὶ φοβερῆς αὐτῆς ἀντιχριστιανικῆς καὶ ἀντεθνικῆς αἰρέσεως καὶ προπαγάνδας, φανερώοντες καὶ ξεσκεπάζοντες τὴν ἀθλιότητά των, τὴν ὑποκρισίαν των καὶ τὶς ἐπιδιώξεις των. "Ας τοὺς ἀποκαλύπτωμε, ἐπισημαίνωμε καὶ στιγματίζωμεν καὶ ἄς ἀντιδροῦμε καὶ ματαιώωμε τὰ σχέδιά των καὶ τὴν προπαγάνδαν των. Τέλος, βλέποντες ὅτι ἐπιμένουν νὰ προπαγανδίζουν καὶ νὰ προσηλυτίζουν, εἴτε ἡμᾶς, εἴτε ἄλλους ἄς τοὺς ἀναφέρωμεν καὶ ἀποκαλύπτωμεν εἰς τοὺς ἀρμοδίους, εἰς τοὺς Ἐφημέριους τῶν ἐνοριῶν, εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις καὶ εἰς τὰς Ἀστυνομικὰς καὶ δικαστικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι θὰ πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνονται τῆς διώξεώς των, ὡς καὶ εἰς τοὺς Κομμουνιστὰς καὶ νὰ τοὺς ἐπιβάλλουν τὰς ἐκ τοῦ Νόμου παραδειγματικὰς κυρώσεις, καί, ποτὲ ἄς μὴ ξεχνοῦμε, ὅτι οἱ αἰρετικοὶ οὗτοι, οἱ «Χιλισταὶ» ἢ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ» αὐτονομαζόμενοι, εἶναι οἱ αἰρετικώτεροι τῶν αἰρετικῶν, λαοπλάνοι, ψεύσται, ἀπατεῶνες, Ἑβραῖοι μετημφιεσμένοι καὶ ἀντίχριστοι, εἶναι ἀλύκοι βαρεῖς καὶ ἀρπαγες», ποὺ ἔρχονται με ἔνδυμα προβάτου (με προσποιητὴν καὶ ὑποκριτικὴν θεοσέβειαν καὶ καλωσύνην), διὰ νὰ κατασπαράξουν τὰ πρόβατα καὶ νὰ ἀλύσουν τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὑπονομευταὶ καὶ ὑπουλοὶ καὶ ἐπικίνδunami ἐχθροὶ τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡμῶν Ἔθνους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱερεὺς

Ἐφημέριος Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου»

Δυτικῆς Φραγκίστας-Εὐρυτανίας

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ
ΨΥΧΩΦΕΛΗ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΙΩΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ

Υπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

**Ἡ ράβδος τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς παιδεύει, ἀλλὰ
καὶ μᾶς καθοδηγεῖ.**

Ἡ ἴδια ράβδος ποὺ κάνει τὸν ποταμὸ νὰ στερεύη, κι' ἐκεῖ ποῦναι πολλὰ τρεχούμενα νερά, νὰ χάνωνται, γιὰ νὰ μὴν ἔχη νὰ πιῇ νερὸ ὁ σκληρόκαρδος Φαραώ, ἡ ἴδια ἐξ' ἐναντίας κάνει τὸ γυμνὸ καὶ σκληρὸ βράχο στὴ Ραφιδεῖς ν' ἀναβλύζη δροσερὸ νερό, γιὰ νὰ πιοῦνε οἱ σκληρόγνωμοι Ἰσραηλιῖτες· «Λάβε ἐν τῇ χειρὶ σου ράβδον, ἐν ἣ ἐπάταξας τὸν ποταμὸν· καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός». Πάρε στὰ χέρια σου τὴ ράβδο, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπάταξες τὸν ποταμὸν καὶ νὰ κτυπήσης μ' αὐτὴν τὸν βράχο κι' ἀμέσως θὰ πεταχθῇ ἀπὸ αὐτὸν νερό, καὶ θὰ πιῇ ὁ λαός· (Ἐξοδ. ιζ', 5-6). Ἡ ἴδια δύναμη ἐνεργεῖ ἀλλοιώτικα καὶ μ' ἄλλο τρόπο, καὶ φέρνει ὅπως διόλου ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Ἐκεῖ, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Αἰγυπτίους φέρνει τὸν ἐξαφάνισμὸ καὶ τὴν ἀλλοίωση τῶν νερῶν. Ἐδῶ γεννᾷ νερά καὶ προκαλεῖ ἄφθονα ρεῖθρα καὶ τὴν ἀνακούφιση καὶ τὴν ἀναψυχὴ τῶν Ἑβραίων. Τέτοια εἶναι ἡ ράβδος τοῦ Θεοῦ. Ἄλλους τοὺς παιδεύει καὶ τοὺς ἐξαφανίζει· καὶ ἄλλους τοὺς σώζει καὶ τοὺς εὐεργετεῖ. Ἄλλους τιμωρεῖ καὶ συντρίβει κι' ἄλλους στηρίζει καὶ οἰκοδομεῖ, ἀναλόγως στὴ διαφορὰ ποὺ ἔχουν μεταξὺ τους οἱ ἄνθρωποι. Πάντοτε ὅμως ἐνεργεῖ, μὲ δικαιοσύνη καὶ μ' ἀγαθότητα. Ἡ ἴδια εἶναι καὶ ράβδος, ἀλλὰ καὶ βακτηρία. Ράβδος, γιὰ νὰ ἐξαφανί-

ζη τὸ κακὸν, ἢ γιὰ νὰ τὸ κάνη ν' ἀλλάξη φύση καὶ νὰ διορθώνεται· βακτηρία, γιὰ νὰ στερεώνη τ' ἀγαθόν, ἢ γιὰ νὰ τὸ καθοδηγή καὶ νὰ τὸ ἐνισχύη. «Ἡ ράβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ με παρεκάλεσαν». Ἡ ράβδος καὶ ἡ βακτηρία σου, μ' ἔφεραν στὸν ἴσιο δρόμο. (Ψάλμ. κβ', 4).

Θεέ μου, πολυεὐσπλαγγνε καὶ πανοικτίρμονα! "Ἀπειρο καὶ ἀνεξάντλητον εἶναι τὸ πέλαγος τῆς ἀγαθότητός σου. "Ἀβυσσος εἶναι τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ συμπόνοια σου. Μ' αὐτὴ σου τὴν ἰσχυρὴ καὶ ἀγαθοποιό σου βακτηρία καὶ ράβδο, σοῦ δέομαι καὶ σὲ ἱκετεύω, βοήθησέ μου κι' ἐμένα τὸν τρισάθλιο. Ὁδήγησέ με, πολυεὐσπλαγγνε, μὲ τὴ βακτηρία σου αὐτὴ καὶ κατεύθυνε τὰ βήματά μου, γιὰ νὰ πραγματοποιῶ τὶς θεῖές σου ἐντολές. Καὶ μὲ τὴν ἴδια πάλι, χτύπα με, καὶ μάστιζέ με καὶ παιδεύε με, ὅπως ἐσὺ ξέρεις μὲ τὴν φιλανθρωπία σου, ἐὰν τυχὸν ξεστρατίζω καὶ ἀφηνιάζω κι' ἐπιμένω στὸ κακὸ καὶ στὶς ἀθλιότητες. Πάταξέ με, μὲ καλωσύνη ὅμως καὶ μὲ συμπόνοια, γιὰτὶ ξέρεις πὼς εἶμαι ἀνήμερος καὶ ἀδύναμος. Γι' αὐτό, «Μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με, ἀλλ' ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενὴς εἰμί». Μὴ μὲ ἐλέγξης μὲ θυμό, καὶ μὴ μὲ παιδέψης μὲ ὀργή· ἀλλὰ σπλαγγνίσου με, Κύριέ μου, γιὰτὶ εἶμαι ἀνήμερος. (Ψάλμ. λστ', 1).

Ναὶ ἀπότομη καὶ κακοτράχηλη εἶναι ἡ πέτρα τῆς ταλαίπωρης καὶ παναθλίας μου ψυχῆς. Πέτρα παληά, πέτρα ριζιμιά· πέτρα σκληρὴ κι' ἀμετακίνητη κι' ἀναισθητή. Τὸ ξέρω, Θεέ μου, καὶ τ' ὁμολογῶ· ἀλλὰ ἡ ράβδος ἡ δική σου, παντοδύναμε Θεέ μου, εἶναι ἀμέτρητα σκληρότερη καὶ μπορεῖ νὰ καταλύσῃ καὶ νὰ ἐξαφανίσῃ κάθε ἀναισθησία καὶ κάθε σκληράδα. "Ἄν τὸ θέλῃς, Θεέ μου, στὴ στιγμὴ θὰ ὑπερνικήσης μὲ τὴ δύναμή σου, καὶ τὴν ἀναισθησία μου αὐτὴν «Σὺ καὶ ἐκ τῶν λίθων τούτων δύνασαι ἐγεῖραι σπέρμα τῷ Ἀβραάμ». Σὺ καὶ ἀπὸ τὶς πέτρες αὐτὲς μπορεῖς ν' ἀνα-

στήσης απογόνους τοῦ Ἀβραάμ (Ματθ. γ', 9). Ναὶ ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσης κι' ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἄδρωση αὐτῆ πέτρα, θὰ τρέξουνε καὶ θὰ κυλήσουνε ποτάμια ὀλόκληρα ψυχοσωτήριων δακρῦων. «Καὶ πατάξεις τὴν πέτραν καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ»· ὅπως καὶ ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸ δικό σου πρόσταγμα ἔκαμε τότε κι' ἀπὸ τὴν πέτραν ἐκείνη στὴ Ραφιδεῖμ «ἐξερρήσαν ὕδατα», ἔτρεξαν νερά.

Μεγάλη ἀγνωμοσύνη καὶ ἄκρα ἀχαριστία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεό.

«Εἰ ἔστι Κύριος ἐν ἡμῖν, ἦ οὐ»; «Ἀραγεὺς νὰ ὑπάρχη ὁ Θεὸς μας, γιὰ ὅχι;» (Ἐξοδ. ιζ', 6). Πῶς ἠμπόρεσαν οἱ Ἑβραῖοι ν' ἀνοίξουν τὸ στόμα τους καὶ νὰ ξεστομίσουνε τὸν φοβερὸν αὐτὸν λόγο, ὕστερα ἀπὸ τὰ τόσα μεγαλεῖα καὶ τὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμε γι' αὐτοὺς ὁ Θεός; Ὑστερα ἀπὸ τόσες πληγὲς ἐναντίον ἐκείνων ποὺ τοὺς καταδυνάστευαν στὴν Αἴγυπτο; Ὑστερα ἀπὸ τὸν παράξενο ἐκεῖνο χωρισμὸ τῶν νερῶν στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, γιὰ νὰ περάσουνε μὲν αὐτοὶ μὲ ἀσφάλεια, νὰ καταποντισθοῦν δὲ καὶ νὰ πνιγοῦνε αὐτοὶ ποὺ τοὺς κατεδίωκαν; Πῶς τὸ δυνάστηκαν ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἀναγλυκασμὸ τῶν πικρῶν νερῶν στὴ Μερράν, κι' ἔπειτα ἀπὸ τὶς δροσερὲς πηγὲς καὶ τὶς καλοῖσκιες φοινικιῆς στὴν Αἰλείμ; Ἐπειτα ἀπὸ τὶς ὀρτυκομάννες ποὺ τοὺς ἔστειλε στὴν ἔρημο, κι' ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπη βροχὴ τοῦ Μάννα ἀπὸ τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ τοὺς θρέψη;

Κι' ὅμως, ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀμφιβάλλουν ἀκόμη καὶ παραπονοῦνται καὶ κλαμουριάζονται, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς ἐγκατέλειψε! «Εἰ ἔστι Κύριος ἐν ἡμῖν, ἦ οὐ»; Καὶ γογγύζουνε, καὶ βρίζουνε, καὶ καταλοιδοροῦνε τὸν ἄνθρωπο ποὺ τοὺς ἔστειλεν ὁ Θεὸς καὶ ποὺ τοὺς τὰ ἔκαμεν ὅλα αὐτὰ· καὶ προσβάλλουνε τὸν ἅγιο Θεὸ ποὺ τοὺς τὸν ἔστειλε. Καὶ ὁ λόγος ποιός; Μόνο καὶ μόνο, γιὰτὶ δὲν βρήκανε στὴ Ραφιδεῖμ ἔτοιμο νερό, γιὰ νὰ

πιούνε! Νά, ποιός είναι ὁ ἄνθρωπος, πού φανερώνεται ἐδῶ ἀγνώμονας καὶ δειλός καὶ μικρόψυχος, καὶ μ' ὅλη του τὴν μοχθηρία καὶ τὴν ἀχρειότητα!

Μύρια καλὰ καὶ ἀμέτρητες εὐεργεσίες ἀπολαμβάνει καθημερινῶς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Παντοδύναμο καὶ τὸν Πανάγαθο Θεό. Καὶ τὶς εὐεργεσίες αὐτὲς τὶς ξεχνᾷ ἀμέσως κι' οὔτε τὶς βάζει στὸ νοῦ του, ἂν τύχη νὰ τοῦ συμβῆ τίποτα δυσάρεστο· κι' οὔτε τὶς μετρᾷ καθόλου. Ἔνα μονάχα κακό, καὶ τὴν μικρότερην ἀκόμη δυσχέρεια καὶ ἀντιξοότητα ἂν συναντήσῃ, αὐτὴ μονάχα συλλογιέται, καὶ γι' αὐτὴν ἀδημονεῖ, καὶ ἀγανακτεῖ μὲ ἀγνωμοσύνη, καὶ εἶναι ὅλο μεμψιμοιρίες, καὶ κλαίει καὶ μονολογᾷ ἀκατάπαυστα γιὰ τὶς ταλαιπωρίες του καὶ γιὰ τὴν δυστυχία του. «Πειρασμός καὶ λοιδόρησις», ἔτσι πανεξυπνα καὶ καταλληλότατα ὠνόμασε τὴν τοποθεσίαν ἐκείνην ὁ Μωϋσῆς. «Διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν τὸν Κύριον, λέγοντας· «εἰ ἔστιν Κύριος ἐν ἡμῖν, ἢ οὐ;» Ἐπειδὴ ὕβριζαν οἱ Ἑβραῖοι καὶ ἐβλασφημοῦσαν τὸν Θεό, μὲ τὸ νὰ λένε, ὑπάρχει ἄραγες, γιὰ ὄχι;» (Ἐξοδ. ιζ' 7). Ἀλλὰ σ' ὅλα τὰ σπίτια καὶ σ' ὅλους τοὺς συνοικισμοὺς τῶν Χριστιανῶν θάξιζε νὰ βάλῃ κανεὶς, μὲ μεγάλα κεφαλαῖα γράμματα τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν! Σ' ὅλους, χωρὶς ἄλλο, θάχε τὴν θέση τῆς, ὅσοι πέραν ἀπὸ μέτρο καὶ ἀπὸ κάθε λογικὴν, ἀδημονοῦνε γιὰ καθετὶ λυπηρὸ καὶ δυσάρεστο πού εἶναι φυσικὸ νὰ τοὺς συμβαίῃ. Καὶ ἀχάριστοι κι' αὐτοί, ὅπως τότε οἱ Ἑβραῖοι, δὲν θυμοῦνται τὰ τόσα καὶ τόσα καλὰ πού τοὺς ἔστειλε κι' ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς στέλλῃ ὁ Θεός, καὶ δὲν ὑπομένουνε μὲ πραότητα καὶ μ' εὐγνωμοσύνη, ἂν τοὺς ἔλθῃ τίποτε τὸ θλιβερὸ καὶ δυσάρεστο. Ἀλλὰ τοὺς πιάνει μεγάλη ταραχὴ καὶ θυμώνουν ἀνόητα, καὶ βλαστημοῦνε ἀσεβέστατα καὶ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτό, γιὰ τοὺς τέτοιους ἢ ἐπιγραφὴ ἐκείνη τῆς Ραφιδεῖμ «Πειρασμός καὶ λοιδόρησις» εἶναι καταλληλότατη.

Ἡ δύναμις τῆς Προσευχῆς.

Ἐνόσω τὰ χέρια τοῦ Μωϋσῆ ὑψώνονται κι' ἐκτείνονται πρὸς τὸν οὐρανὸ ψηλά, κι' ἐπικαλοῦνται τὴν ἀντίληψη καὶ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ Ἔθνος του, ὁ Ἀμαλῆκ νικᾶται στὴ μάχη ποὺ δίνει μὲ τοὺς Ἑβραίους. Ὅταν ὅμως ὁ Προφήτης κατεβάζῃ κουρασμένος τὰ χέρια του, τότες ὁ Ἀμαλῆκ ξαναπαίρνει δύναμη καὶ νικᾶ στὴ μάχη. «Ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας, κατίσχυσεν Ἀμαλῆκ». (Ἐξοδ. ιζ', 11).

Ὅσο ὁ Χριστιανὸς καταγίνεται κι' ἐπιμένει στὴν προσευχή, νικᾶ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ψυχῆς του. Τὸν Διάβολο, καὶ τὸν κόσμο, καὶ τὰ σαρκικά του πάθη, ποὺ αὐτομάχονται ἐναντίον του. Ὅταν παραμελῇ ὅμως τὴν προσευχή, τότες ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ ποὺ προανέφερα, δυναμώνουν καὶ νικοῦν καὶ τὸν κατατροπώνουν.

Αὐτὸς ποὺ ἀμάρτησε, γίνεται συχνὰ ὁ ἴδιος καὶ ἐκδικητής.

Ὁ Ἰσθὸρ, ὅταν ἄκουσεν ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ, μὲ ποῖον τρόπον ὁ ἐκδικητής Θεὸς ἐτιμώρησε τοὺς τυράννους τῶν Ἑβραίων Αἴγυπτίους, ἐδοξολόγησε τὸν Κύριον. «Μεγάλος εἶσαι Κύριε, Μεγάλος εἶσαι Κύριε», ἀνεφώνησε ὁ ἱερέας Μαδιάν. Καὶ κατόπιν ἐξήγησε καὶ τὴν αἰτία ποὺ ἐκθειάζει τὴν μεγαλωσύνη τοῦ Κυρίου. «Ἐνεκεν τούτου, λέγει, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς». Γι' αὐτὸ τὸν δοξάζω, γιατί ἐπετέθησαν ἐναντίον τους (Ἐξοδ. ιζ' 11). Ἐδῶ, ἂν προσέξῃ κανεὶς καλά, θὰ παρατηρήσῃ, ὅτι στοὺς πολέμους, εἴτε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἢ μεταξὺ ἐθνῶν καὶ ἀντιθέτων συστημάτων, τὸ βάρος τοῦ κακοῦ πέφτει σ' ἐκείνη τὴ μεριά, ποὺ ἔδωκε πρώτη τὴν ἀφορμὴ τοῦ πολέμου. Ποὺ «ἄρχεται χειρῶν ἀδίκων», ὅπως λένε, καὶ ποὺ ἐπετίθεται κι' ἐπεμβαίνει ἐναντίον τοῦ ἄλλου.

Γι' αὐτὸ κι' ὁ Ἰσθὸρ, ὅταν ἄκουσε τὴν πανωλεθρία τῶν Αἴγυπτίων, ἐμεγάλυνε κι' ἐδοξολόγησε τὸν Ὑψιστο, ὄχι τόσο γιατί ἔσωσε τὸ γένος τῶν Ἑβραίων, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχε πλέον συγγενέψει,

κάνωντας γαμπρό του τὸν Μωϋσῆ· ὅσο ἐπειδὴ ἐτιμώρησε δίκαια τὸν Αἰγύπτιον, πού αὐτὸς μὲ τὴν ἄδικη καὶ βίαιη ἐπίθεσή του, εἶχε γίνει ἡ ἀρχέκακη αἰτία τοῦ πολέμου· «Ἐνεκεν τούτου, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς». Οἱ Αἰγύπτιοι δηλαδὴ ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ αὐτὴν τὴν αἰτιολογία τοῦ Μοδιανίτη ἱερέα θάπρεπε νὰ τὴν συλλογίζωνται καλὰ ὅλοι οἱ βασιληάδες καὶ ὅλοι οἱ τύραννοι, ἐκεῖνοι πού προετοιμάζονται γιὰ πολέμους.

Ἄξιζει ὅμως νὰ σημειώσωμεν ἀκόμη στὴν αἰτιολογίαν «ἐνεκεν τούτου, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς», καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐπαίδεψεν ἡ θεία δικαιοσύνη τοὺς ἐπιθέτες. Ὅτι δηλαδὴ μεταχειρίσθηκεν ὁ δίκαιος Θεὸς τὸν ἴδιο τρόπο, πού μεταχειρίσθησαν οἱ Αἰγύπτιοι γιὰ νὰ ἐξοντώσουν τὸ Ἑβραϊκὸ γένος. Μὲ ποιὸν τρόπο ἐπιτεθήκανε αὐτοὶ ἐναντίον τους; Ἐπιτεθήκανε μὲ τὸ νερό. Καὶ τὸ βασιλικὸ διάταγμα τοῦ Φαραὼ ἦτανε, ὅσα νέα παιδιά τῶν Ἑβραίων γεννιοῦνται, νὰ τὰ ρίχνουνε στὰ βάρη τοῦ ποταμοῦ καὶ νὰ τὰ πνίγουν.

Μὲ ποιὸ τρόπο λοιπὸν ἐπετέθηκεν κι' ὁ Θεὸς κατόπιν κι' ἐπαίδεψε τοὺς Ἑβραίους; Κατὰ τὸν ἴδιο πού μεταχειρίσθησαν κι' ἐκεῖνοι, μὲ τὸ νερό. «Ἄρματα Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.. Πόντω ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθόν, ὡσεὶ λίθος». Τ' ἄρματα τοῦ Φαραὼ καὶ τὸν στρατὸν του τᾶρριξε στὴ θάλασσαν· τοὺς ἐσκέπασε μὲ τὰ νερὰ τοῦ πελάγους· κι' ἐκρύφθησαν στὸ βυθό, σὰν νάτανε πέτρα. (Ἐξοδ. ιε', 4-5).

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Ἔνα εὐλαβικὸ μνημόσυνο

**Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΩΡΑΪΤΙΔΗΣ, Ο ΜΟΝΑΧΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΒΛΗΘΗ ΚΑΤΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΤΗ ΤΟ ΡΑΣΟ
Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑ ΘΕΙΑ**

Οἱ δύο ἐξάδελφοι τῆς Σκιάθου

Ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῆς Παναγίας, πού ἐώρτασε καὶ ἑορτάζει ἀκόμη ἐν συνεχείᾳ ὁ χριστιανισμός, μᾶς ξαναφέρει πρὶς τὸ πρόσωπα καὶ σὲ πολιτείας, πού εἶναι τόσο συνδεδεμένες μετὰ τὴν μορφή τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ. Ἡ σκέψις μας, ἀνέμη πού γυρίζει, μᾶς ὀδηγεῖ πρὸς κάποια πρόσωπα πού ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν θρησκεία καὶ ἡ προσήλωσις των πρὸς αὐτὴν τὰ ἔχουν περιβάλλει μετὰ τὸ φωτοστέφανο μιᾶς παραδόσεως, πού προσεγγίζει τὴν ἀγιωσύνη. Καὶ ἦταν πραγματικῶς ἅγιοι ὠρισμένοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ὅσοι ἔζησαν μακριὰ ἀπὸ τὸν γῆϊνον ὕλισμόν, μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιρα ἐνὸς πραγματικοῦ ἀσκητισμοῦ, ἀφιερώνωντας τὸν βίον τους εἰς λατρείαν καὶ προσευχήν. Ἔνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα μετὰ τὸν φωτοστέφανο τῆς παραδόσεως καὶ τῆς ἀγιωσύνης προβάλλει στὴν σκέψι μας καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης. Ἐξάδελφος τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου καὶ ἀσκητῆ, τοῦ Παπαδιαμάντη. Εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ τῆς εἰδυλιακῆς Σκιάθου καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἴσως ἡ φωτεινὴ φυσιογνωμία τοῦ μεγάλου ζωγράφου καὶ ἀνατόμου τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν νὰ ἐπεσκίασε μετὰ τὸ φῶς τῆς τὴν ἀκτινοβολία τῆς μορφῆς καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἐξαδέλφου του. Οἱ ἐπισκέπτες ὅμως τοῦ γραφικοῦ αὐτοῦ νησιοῦ τῶν Σποράδων, εὐλαβικοὶ προσκυνητὲς τῆς γενέτειρας τῶν δύο ἀσκητῶν καὶ μεγάλων πνευματικῶν ἀνθρώπων, ξαναζωντανεύουν εἰς τὴν μνήμη τους καὶ τὴν ὑποβλητικὴν μορφήν τοῦ Μωραϊτίδη. Κάποια ἐπίσκεψις μας στὴν Σκιάθο ἕνα ἡλιόλουστο πρωῖνὸ τοῦ φθινοπώρου, μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζήσουμε καὶ τὴν ἀτμόσφαιραν πού ἀναδίδει ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ ὄλη ζωὴ τοῦ ποιητῆ ἀσκητῆ. Ὡσὰν ἀδελφωμένες οἱ δύο αὐτὲς μορφὲς τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ τοῦ Μωραϊτίδη, πραγματικοὶ Διόσκουροι, συνθέτουν εἰς τὰ μάτια μας τὴν εἰκόνα μιᾶς μυσταγωγικῆς ἐκδηλώσεως, πού ὑποβάλλει καὶ συγκινεῖ τὸν ἐπισκέπτη προσκυνητῆ. Στὸ σπίτι τὸ ἐρειπωμένον σχεδὸν τοῦ Παπαδιαμάντη, πού εἶχαμε τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπισκεφθοῦμε, ἡ ἀγαπημένη ἀδελφὴ τοῦ διηγηματογράφου, ἡ Κυρατσούλα, μᾶς μίλησε μετὰ συγκίνησι καὶ μετὰ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν καὶ γιὰ τὸν ἐξαδέλφον Ἀλέξανδρον.

— Ἐρχότανε, μᾶς ἔλεγε, κάθε βράδου τὶς μέρες τοῦ Δεκαπενταυ-

γούστου και ἔφελνε τὸν κανόνα μαζί με τὸν δικό μας τὸν Ἀλέξανδρο.

Δὲν εἶχε τὴν τέχνη τῆς ψαλτικῆς τοῦ ἐξαδέλφου του ὁ Μωραϊτίδης, μᾶς ἐξηγεῖ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Παπαδιαμάντη, ἡ φωνὴ του ὅμως σκορποῦσε μιὰ βαθεῖα συγκίνησι. Καὶ ἡ Κυρατσούλα, ἰέρεια καὶ αὐτὴ ἀφιερωμένη στὴν θρησκεία, θυμήθηκε με δάκρυα ὅταν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς μιᾶς τρεμάμενης καντήλας, ποῦ σῶζεται ἀκόμη, οἱ δύο ἐξαδέλφοι ἔφελναν τό:

Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων
τῶν θλιβομένων ἢ χαρὰ
χριστιανῶν ἢ προστάτις
ἀγγέλων μήτηρ κυρίου.

Πέρνοντας κατόπιν τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο πρὸς τὴν ἐκκλησιὰ με τὴν θαυματουργὸ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Κονιστρίας — τῆς Κουνίστρας — αἰσθανόμεθα νὰ ἀναδίδη τὸ καθετὶ κάτι ἀπὸ τὸ ἄρωμα τῆς πνοῆς τῶν δύο ἐξαδέλφων. Ἀποφασιστικώτερος ὁ Μωραϊτίδης δὲν ἐδίστασε περὶ τὰ τέλη σχεδὸν τοῦ βίου του νὰ περιβληθῆ καὶ τὸ ἔνδυμα τοῦ μοναχοῦ. Ἡ ἐπίσκεψίς του στὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἡ μελέτη τοῦ μοναχικοῦ βίου εἶχε βαθεῖα τὴν ἀπήχησί της στὴν ψυχὴ του. Ἡθέλησε τὴν πίστι καὶ τὴν προσήλωσί του πρὸς τὰ θεῖα νὰ τὴν περιβάλλη με τὸ σχῆμα τοῦ μοναχοῦ καὶ ὡς ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν τῆς βαθείας θρησκευτικῆς του συνειδήσεως. Ὁ μοναχὸς τῆς Σκιάθου με τὴν ἀπόφασί του αὐτὴ ἀγαπήθηκε ἀκόμη περισσότερο. Ἔδωσε με τὴν χειρονομία του ἀξιοποιήσι μεγαλύτερη πρὸς τὸ ἀξίωμα τοῦ λειτουργοῦ τοῦ ὑψίστου.

*

Ἡ προσήλωσίς του πρὸς τὰ θεῖα καὶ τὴν παράδοσι τὴν θρησκευτικὴ εἶχε ἐκδηλωθῆ ἀπὸ τὰ πρῶτα νεανικά του χρόνια. Ἡ ψυχὴ του, ἀπὸ παιδι ἀκόμη, εἶχε διαπλασθῆ με τὴν μυρωμένη ἀπὸ θρησκευτικὸ ἄρωμα ἀτμόσφαιρα τῆς γενέτειράς του. Πολύπλευρος ἀπὸ νέος. Τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ του τὴν ἔσερνε πάντα τὸ ταξίδι. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ ταξίδια εἶχε ἐνθουσιάσει τὸν ἀλησμόνητο δημοσιογράφου καὶ ἄνθρωπου, τὸν Βλάση Γαβριηλίδη. Τὸν ἐκάλεσε νὰ συνεργασθῆ στὴν ἐφημερίδα του, τὴν «Ἀκρόπολι». Στὴν ἴδια ἐφημερίδα εἶχε ἐργασθῆ σκληρὰ μάλιστα ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Ἦταν μεταφραστής. Μαζί ὅμως με τὶς μεταφράσεις του ἀπὸ τὴν ἀγγλική, ἔδιδε πάντοτε καὶ δείγματα τῆς διηγηματογραφικῆς του ἀξίας. Τὰ γραφεῖα τῆς Ἀκροπόλεως τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, πρὶν ἀπὸ χρόνια πολλά, ἦταν ἐγκατεστημένα σ' ἓνα μικρὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Παπαρρηγοπούλου, με πρόσοψι ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Κλαυθμῶνος.

Μικρό αλλά ιστορικό τὸ κτίριο αὐτό. Ὁ Γαβριηλίδης ὑπερηφανεύοτανε, διότι ἐστεγάζοντο εἰς αὐτὸ καὶ τὰ γραφεῖα του καὶ ἡ οἰκογένειά του. Καὶ μὲ τὸ πλατὺ γέλιο του ἔλεγε στοὺς καινούργιους συνεργάτας του καὶ τοὺς δυὸ ἐξαδέλφους ποιητὰς συνεργάτας του ἀπὸ τὴν Σκιάθου.

— Ἐδῶ ἔμενε ὁ βασιλεὺς Ὁθων. Καὶ τὰ γραφεῖά σας ἦταν ἰδιαίτερα γραφεῖα τοῦ βασιλέα καὶ τῶν ὑπάσπιστῶν του.

Καὶ δὲν ἦτο ὑπερβολικὸς ὅπως συνήθως ὁ Γαβριηλίδης.

Ἀπὸ τὸν ἐξώστη τῶν γραφείων ποὺ εἶχαν ἐργασθῆ οἱ «Διόσκουροι» συνεργάται καὶ ἐξαδέλφοι Ἀλέξανδροι, ὁ Ὁθων καὶ ἡ βασίλισσα Ἀμαλία παρακολουθοῦσαν τὴν βαυαρικὴ ἀνακτορικὴ μουσικὴ, ποὺ ἔδιδε συναυλίες τὰ ἀπογεύματα τῆς Πέμπτης καὶ τῆς Κυριακῆς.

Ὁ συγγραφεὺς τῶν τόσων διηγημάτων καὶ ἔργων μὲ καθαρῶς θρησκευτικὸν περιεχόμενον, διέφερε στὸ ὕφος ἀπὸ τὸν ἐξαδέλφου του Παπαδιαμάντη. Ἡ γλῶσσα τῶν διηγημάτων του ἦταν καθαρεύουσα καὶ ὁ ἀττικισμὸς του προήρχετο ἰδίως ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν ἔργων τῶν ἁγίων πατέρων. Κανεὶς ἴσως μελετητῆς δὲν εἶχε ἐγκύψῃ τόσο βαθειὰ στὴ μελέτη τῆς πατρολογίας. Παρὰ τὸν ἀττικισμὸν του ἐν τούτοις τὸ ὕφος του διεκρίνετο διὰ τὴν σαφήνειαν, τὴν ἀκαμψίαν καὶ χάρι του. Ἦταν ἓνας μεγάλος ἀνθρωπιστῆς. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ θεῖα ἦταν συνδεδεμένη καὶ μὲ τὴν ἀγάπη του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ Σκιάθος, ἡ πατρίδα του, τὸν θεωροῦσε καὶ τὸν ἐσέβετο ὡσὰν πραγματικὸ της πατέρα. Οἱ ἀφελεῖς καὶ ἀγαθοὶ νησιῶτες ἦταν οἱ τύποι τῶν διηγημάτων τοῦ Μωραϊτίδη. Ἐζοῦσε τοὺς τύπους αὐτοὺς τῶν ἔργων του καθὼς ἀγαποῦσε καὶ τὸ νησί του. Ἡ παρουσία ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχε ἀγαπήσει ὡς ἀσκητῆς πλέον, περιβεβλημένος τὸ μοναχικὸ ἔνδυμα, εἶχε γιγαντώσει τὸν σεβασμὸν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Στὰ μάτια τους ἦταν ἓνας πραγματικὸς ἅγιος. Καὶ οἱ ἡμέρες αὐτές, ποὺ ἡ μορφή τῆς Παναγίας ἀγκαλιάζει τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν μικρῶν ἰδίως ἑλληνικῶν νησιῶν, ἡ σκέψις μας στρέφεται μὲ συγκίνησι καὶ εὐλάβεια πρὸς τὸν Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη. Κάποια ἀπομακρυσμένη καμπάνα μᾶς καλεῖ σ' ἓνα ἐσπερινό, στὸν ὁποῖον μιὰ ἀσθενικὴ ἀλλὰ παθητικὴ φωνὴ ξαναζωντανεὺν μιὰ πραγματικὴ μυσταγωγία σ' ἓνα ἀπὸ τὸ ἐξωκκλήσια, ποὺ ἐξεδηλώνετο ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ προσήλωσις πρὸς τὰ θεῖα τοῦ ἀσκητῆ ρασοφόρου ποιητῆ τῆς Σκιάθου.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Πῶς διωρθώθηκε ἀπὸ τὴν κομποφάνειά του ἓνας ἀσκητής.

Ἡ ὑπερηφάνεια, ἔλεγεν ἡ ἁγία Συγκλητική, εἶναι φοβερὸν ὄπλο στὰ χέρια τοῦ Σατανᾶ. Κι' αὐτός, χάρις σ' αὐτὴν ἐξέπεσε καὶ καταβαραθρώθηκεν στὰ Τάρταρα· κι' ἔτσι ἀγωνίζεται τώρα νὰ καταβάλλῃ μὲ τὸ ἴδιον ὄπλο, τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοῦ ἀντιστέκονται. Κι' ὅπως κάνουν οἱ ἄξιοι κι' ἐμπειροπόλεμοι πολεμιστές, ποὺ ὅταν ἐξαντλήσουνε τὰ βέλη τους ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων τους, τραβοῦνε πλέον τὸ σπαθὶ τους καὶ τοὺς ἐπιτίθενται· ἔτσι κι' ὁ Διάβολος, ἅμα ἐξαντλήσει ὅλες τὶς δόλιες τέχνες του, τότες μεταχειρίζεται τὴν ὑπερηφάνεια, ὅπως ὁ πολεμιστὴς τὸ σπαθὶ, κι' ἀγωνίζεται νὰ καταβάλλῃ μ' αὐτὴ τὸν ἀνταγωνιστὴ του.

Καὶ ξέρετε, ἀδέλφια μου, ποιά εἶναι τὰ βέλη ποὺ πρῶτα μεταχειρίζεται; Εἶναι ἡ γαστριμαργία, καὶ ἡ φιληδονία καὶ ἡ πορνεία. Μ' αὐτὰ τὰ τρία συνηθίζει νὰ καταπολεμᾷ στὴν ἀρχὴ τοὺς νέους. Καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὰ στέλλει τὴν πλεονεξία καὶ τὴν φιλαργυρία καὶ ὅλα τὰ παρόμοια πάθη. Κι' ὅταν ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὴν βοήθεια καὶ τὴν συνέργεια τοῦ Θεοῦ, κατορθώνει νὰ τὰ κατανικήσῃ, τότε πλέον ὁ ἀρχικατεργάρης, μὴ ἔχοντας τίποτες ἄλλο, ἐξαπολύει τὴν ὑπερηφάνεια. Καὶ κάνει τὸν ἄνθρωπο νὰ ὑψηλοφρονᾷ· καὶ νὰ κοκορεύεται γεμάτος ἀπὸ ἔπαρση καὶ ἀπὸ κομποφάνεια. Καὶ νομίζει πῶς αὐτὸς

τὰ ξέρει ὅλα. Καὶ πῶς εἶναι ἀνώτερος καὶ καλύτερος ἀπὸ ὅλους. Καὶ διηγεῖται διαρκῶς τὰ κατορθώματά του. Κι' οὔτε θυμᾶται καθόλου τὶς ἀδυναμίες του καὶ τὰ λάθη του, καὶ δὲν ἔχει πλέον τὴν δύναμη νὰ σκύψῃ ταπεινὰ ἐμπρὸς στὸν Παντοδύναμο Θεὸ καὶ νὰ τοῦ ἐξομολογηθῇ τὸ περίφημο καὶ σωτήριο ἐκεῖνο «Σοὶ μόνον ἤμαρτον». Ἐλέησέ με Θεέ μου. Παρὰ συλλογίζεται διαρκῶς πρωτοκαθεδρίες καὶ ἐξουσίες καὶ χίλιους ἄλλους δυὸ κομποφανταγμούς. Καὶ ἡ δυστυ-

χισμένη ψυχή του ανθρώπου, ξεγελασμένη, χάνεται τότε και καταστρέφεται, σαν να έκτυπήθηκε από μία φοβερή πληγήν κι' από μιαν αγιάτρευτην αρρώστειαν.....

Ἀκούσετε, λοιπόν, ἀδέλφια μου, τί ἔπαθεν ἓνας ἀσκητῆς στή Θηβαΐδα, πού ἦτανε κοσμοξάκουστος γιά τήν αὐστηρότατην ἀσκησί του. Γιατί και τέλειαν ἀκτημοσύνην εἶχε· και δὲν ἔκλεινε μάτι ἀπὸ τίς καθημερινὲς ἀγρυπνίες· και τόσο πολὺ ἐνήστευε, πού ἔτρωγε μιὰ φορὰ μονάχα τὴν ἐβδομάδα, τὴν Κυριακὴ, και μονάχα λογιῆς λογιῆς ὄσπρια κι' ἀγριοβότανα, κι' αὐτὸ γιά νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴ φυσικὴ ἀνάγκη γιά τροφή πού ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Κι' αὐτὸ τῶκανε χρόνια πολλὰ.

Ἄλλὰ ὁ πολυμήχανος και πατέρας τῆς κακίας ὁ Διάβολος ἐπροσπάθησε νὰ τὸν ὑποτάξῃ μὲ τὴν ὑπερηφάνεια, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ἐξέπεσε κι' ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Τοῦβαλε λοιπὸν στὸ νοῦ του λογισμοὺς ἐπαρσης λέγοντάς του, — Σὺ εἶσαι ἓνας μεγάλος ἀσκητῆς· και κατορθώνεις πράγματα πού κανένας ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ τὰ φθάσῃ. Πρέπει λοιπὸν νὰ μπορῆς νὰ κάνῃς και θαύματα, πού νὰ τὰ βλέπουν κι' ἄλλοι. Κι' ἔτσι, κι' ἐσύ θὰ δυναμώσῃς περισσότερο στὸν ἀσκητικὸ σου ἀγῶνα, μὰ κι' ἄλλους ἀνθρώπους θὰ οἰκοδομήσῃς, πού θὰ βλέπουνε τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ και θὰ δοξάζουν τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας. Ζήτησε λοιπὸν νὰ σοῦ δοθῇ ἡ ἐνεργητικὴ αὐτὴ δύναμη, γιατί ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς εἶπεν «αἰτεῖτε και δοθήσεται». Κι' ἀπὸ τότε δὲν ἔκανε τίποτες ἄλλο, παρὰ νὰ ζητᾶ, μὲ ἀτέλειωτες δεήσεις νὰ τοῦ δοθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ χάρισμα αὐτό.

Ὁ φιλόανθρωπος ὁμως Θεὸς, πού θέλει νὰ σωθοῦνε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, εἶδε τὴν πλάνη του, και ξέροντας τὴν ἀσκητικὴ του ἀθλήση και τοὺς κόπους του, δὲν τὸν ἄφησε νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὸν Σατανᾶ. Τοῦ ἤλθε λοιπὸν ὁ στοχασμὸς κι' ἐσκέφθηκε μιὰν ἡμέρα, πῶς ὁ θεῖος Ἀπόστολος λέει, πῶς «οὐχ ἱκανοὶ ἐσμέν ἐξ ἑαυτῶν τί λογίσασθαι...», μοναχοὶ δηλαδὴ δὲν ἠμποροῦμε νὰ κατορθώσωμε τίποτα. Ἄν λοιπὸν, ἐσκέφθηκε, ὁ θεῖος Ἀπόστολος εἶπε γιά τὸν ἑαυτὸ του «οὐχ ἱκανὸς εἰμί», δὲν εἶμαι ἱκανός, τί πρέπει νὰ λέω ἐγώ, πού ἔχω ἀνάγκη ἀ διδασχθῶ ἀκόμη τόσα και τόσα πράγματα; Θὰ πάω λοιπὸν νὰ βρῶ τὸν τάδε πολυφημισμένον ἀναχωρητῆ, κι' ὅτι μοῦ εἶπῃ αὐτὸς κι' ὅτι κι' ἂν μὲ συμβουλέψῃ, θὰ τὸ λογιᾶσω πῶς εἶναι συμβουλή και ὁδηγία ἀπὸ τὸν Θεό.

Ἦτανε δὲ ὁ Ἀββᾶς πού ἐπῆγε νὰ τὸν συναντήσῃ μεγάλος πραγματικὰ και πολυφούμιστος και ἦτανε σὲ θέση, γιατί εἶχε και μεγάλη σοφία και θεωρητικὴ γνώση, νὰ ὠφελήσῃ τὸν καθένα. Ἐξέκίνησε λοιπὸν ἀπὸ τὸ κελλί του κι' ἐπῆγε πρὸς συνάντησί του. Και μόλις ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' ἐμπῆκε στὴ φτωχικὴ του σκῆτη, ὁ ἄγιος ἐκεῖνος Γέροντας εἶδε δύο πιθήκους, πού ἐκαθόντανε στοὺς

ώμους του, κι' από τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλο, καὶ ποὺ ἐτύλιγαν μὲ τὰ χέρια τους τὸν λαιμό του καὶ τὸν τραβοῦσαν ὁ καθένας πρὸς τὸ μέρος του. Ἐκατάλαβε λοιπὸν πὼς οἱ πίσθηκοὶ αὐτοὶ ἦτανε δύο δαιμόνια. Τὸ ἓνα τῆς ὑπερηφάνειας καὶ τὸ ἄλλο τῆς ματαιοδοξίας. Γιατὶ ὁ Γέροντας αὐτὸς ἦτανε θεοδίδακτος καὶ εἶχε τὸ χάρισμα νὰ βλέπη τὰ ἀόρατα καὶ ἀθώρητα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἐστέναξε λοιπὸν, κι' ἐβούρκωσαν τὰ μάτια του ἤσυχχα ἤσυχχα. Κι' ἀφοῦ ἐχαιρετισθῆκανε κι' ἀνταλλάξανε τὸν συνηθισμένον ἀσπασμόν, ἐκαθήσανε μιὰν ὀλόκληρη ὥρα, χωρὶς νὰ βγάλουνε λέξη ἀπὸ τὸ στόμα τους, ὅπως τὸ συνήθιζαν ὅλοι οἱ Πατέρες στὴν περιφέρειαν ἐκείνη.

Ἄνοιξε λοιπὸν πρῶτος τὸ στόμα του αὐτὸς ποὺ ἦλθε καὶ εἶπε: — Πατέρα μου, Γέροντά μου, δὸς μου τὴν εὐχή σου καὶ συμβούλευσέ με ποῖο δρόμο πρέπει ν' ἀκολουθήσω γιὰ νὰ σωθῶ. Καὶ τοῦ ἀποκρίθηκεν ὁ Γέροντας — Δὲν εἶμαι ἱκανὸς, τέκνο μου, γιὰ ἓνα τέτοιο σπουδαῖο πρᾶγμα, γιατί κι' ἐγὼ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ συμβουλὲς καὶ ἀπὸ χειραγώγηση. Καὶ τοῦ ἀπάντησεν ἐκεῖνος — Μὴ μ' ἀφήνης, Γέροντά μου, ἀπροστάτευτο καὶ μὴ μ' ἀρνηθῆς τῇ βοήθειά σου. Ξέρω καλά, Πατέρα μου, ποιὸς εἶσαι, καὶ ἦλθα κοντά σου γιὰ νὰ δεχθῶ τίς ὁδηγίεις σου καὶ τίς συμβουλὲς σου. Μὰ ἐκεῖνος, καὶ ὕστερα κι' ἀπ' αὐτό, ἀρνιότανε καὶ τοῦλεγε — Δὲν θὰ τὸ κάνω, γιατί κι' ἂν τὰποφασίσω, φοβοῦμαι πὼς δὲν θὰ μ' ἀκούσης. Κι' ἐκεῖνος τοῦλεγε καὶ τὸν ἐβεβαίωσε, πὼς ὅτι κι' ἂν τοῦ εἶπη θὰ τὸ ἀκούση, σὰν νᾶχε βγεῖ ἀπὸ τὰ χεῖλη Ἀγγέλου.. Τότες ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε — Πάρε αὐτὸ τὸ σακκούλι, μὲ ὅσα λεπτά ἔχει μέσα, καὶ πήγαινε στὴ πολιτεία καὶ νὰ μοῦ ἀγοράσης μ' αὐτὰ δέκα ψωμιά, δέκα λίτρες κρασί, καὶ δέκα ὀκάδες κρέας καὶ φέρε μου τα ἐδῶ.

Κι' αὐτὸς, σὰν ἄκουσε τὸν λόγον αὐτὸ ἐβυθίσθηκε σὲ λύπη καὶ στενοχωρέθηκε πάρα πολύ. Τὸ δέχθηκεν ὅμως, κι' ἐξέκίνησε. Καὶ σ' ὄλο τὸ δρόμο δὲν εἶχε τίποτε ἄλλο στὸ νοῦ του παρὰ αὐτό, κι' ἀποροῦσε κι' ἔλεγε μέσα του — Γιατὶ νὰ τὸ κάνη ὁ Γέροντας αὐτό; Καὶ πὼς θὰ τ' ἀγοράσω ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα; καὶ δὲν θὰ σκανδαλισθοῦνε ὅσοι κοσμικοὶ θὰ μὲ ἰδοῦνε νὰ κάνω ἐγὼ τέτοιες προμήθειες; Κλαίοντας λοιπὸν καὶ καταντροπιασμένος ἔφθασε στὴν πολιτεία κι' ἔστειλε ἄλλον γιὰ ν' ἀγοράση τὸ κρασί, κι' ἄλλον γιὰ ν' ἀγοράση τὰ ψωμιά. Ὡς πρὸς τὸ κρέας ὅμως ἐδίσταζε, καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνη. Ἀλλοῖμόν μου, ἔλεγε πὼς θὰγοράσω κρέας ὁ τρισάθλιος; Μοναχὸς μου νὰ τὸ κάνω, ἢ νὰ στείλω ἄλλον; Εὐρῆκεν ὅμως στὸ τέλος κάποιον κοσμικόν, καὶ τοῦ ἔδωκε, μὲ ντροπὴ του μεγάλῃ τὰ χρήματα, γιὰ νὰ τοῦ τ' ἀγοράση· κι' ἐκεῖνος τὰ πήρε κι' ἔφερε τὸ κρέας στὸ Μοναχό. Τὰ μάζεψε λοιπὸν ὅλα καὶ ξαναγύρισε στὸ Γέροντα.

Κι' εκείνος τοῦ εἶπε — Τὸ ξέρεις καλά, πὼς μοῦδωκες τὸ λόγο σου, πὼς ὅτι κι' ἂν σοῦ εἰπῶ θὰ μ' ἀκούσης καὶ θὰ τὸ κάμης. Μάζεψέ τα λοιπὸν ὅλα αὐτὰ καὶ πήγαινε στὸ κελλί σου· καὶ κάθε ἡμέρα, νὰ κάνης πρῶτα τὴν προσευχή σου καὶ νὰ τρῶς ἀπὸ ἓνα ψωμί καὶ ἀπὸ μιὰ λίτρα κρέας, καὶ νὰ πίνης ἀπὸ μιὰν ὀκτῶ κρασί. Κι' ὅταν περάσουνε δέκα ἡμέρες, νὰ ξανάλθης πάλι σ' ἐμένα.

Κι' αὐτός, σὰν τᾶκουσεν, καὶ μὴ τολμώντας νᾶντιλογήσῃ, ἔφυγε κλαίοντας καὶ καταλυπημένος καὶ λέγοντας ἀπὸ μέσα του — Ἄλλοίμονό του καὶ τρισαλλοίμονό μου, πὼς κατήντησα ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ τέτοιαν ἄσκηση καὶ νηστείες; Νὰ τὸ κάμω ἄραγες; Μά, ἂν δὲν τὸ κάνω, δὲν θὰ παρακούσω στὸ Θεό, ἀφοῦ ὑποσχέθηκα πὼς θὰ συμμορφωθῶ σ' ὅτι καὶ νὰ μοῦ εἰπῇ ὁ Γέροντας, σὰν νᾶναι εἰπωμένο ἀπὸ κάποιον Ἄγγελό του; Ρίξε σπλαγχνικὸ τὸ βλέμμα σου, Θεέ μου, στὴν ἀθλιότητά μου καὶ συγχώρεσέ με. Γιατί, παρὰ τὴ θέλησή μου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κάνω καὶ νὰ ξεχάσω τὴν ἐγκράτειά μου.

Μὲ τέτοια λοιπὸν στενοχώρια καὶ μὲ τέτοια λύπη μέσα στὴν ψυχὴ του ἔφθασε στὸ κελλί του καὶ συμμορφώθηκε μ' ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Γέροντας. Καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἐκαθόντανε γιὰ νὰ φάῃ, ἔβρεχε τὸ ψωμί του μὲ δάκρυα, κι' ἔλεγε στὸ Θεό, «Ἦνα τί ἐγκατέλιπές με;». Γιατί, Θεέ μου, μ' ἐγκατέλειψες; Κι' ἔτσι ἐπεράσανε οἱ δέκα ἡμέρες μὲ κλάμματα καὶ μὲ μοιρολόγια· καὶ καταδίκασε τὸν ἑαυτὸ του, πὼς εἶναι ἀνάξιος νὰ φορῇ τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα.

Κι' ὁ μεγαλοδύναμος Θεὸς ἐπρόσεξε τὴν ταπείνωσή του καὶ τὸν ἐπαρηγόρησε, γιατί ἐφωτίσθηκε ὁ νοῦς του γιὰ ποιὸ λόγον ἐγένηκεν αὐτό, κι' εὐχαρίστησε κι' ἐδόξασε τὸν φιλάνθρωπο Θεό, λέγοντας, πὼς οἱ λογισμοὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἶσαι σὰν τὸ παληόρρουχο ποῦ πρέπει νὰ τὸ πετᾶς. Κι' ὅτι, ἂν ὁ Κύριος δὲν στηρίζει ἓνα σπίτι καὶ δὲν προστατέψῃ μιὰ πολιτεία, μάταια κοπιάζουνε αὐτοὶ ποῦ οἰκοδομοῦνε κι' αὐτοὶ ποῦ τὴν φρουροῦνε. Ἐξαναγύρισε λοιπὸν πρὸς τὸν Γέροντα, καὶ ἦτανε περισσότερον ἐξαντλημένος καὶ κουρασμένος ἀπὸ τότε ποῦ ἔκανε ὀλόκληρες ἑβδομάδες νὰ βάλῃ στὸ στόμα του μπουκιά. Ὅταν λοιπὸν ὁ Γέροντας τὸν εἶδε σὲ τέτοια ταπείνωση, καὶ πὼς εἶχανε ἐξαφανισθῆ οἱ δυὸ πίθηκε αἰσθάνθηκε πολὺ μεγάλην εὐχαρίστηση καὶ τὸν ὑποδέχθηκε πασιχάρος, κι' ἀφοῦ ἔκαναν τὴν πρόσευχή τους ἐκαθήσανε, χωρὶς νὰ λένε τίποτα.

Καὶ σὰν ἐπέρασε λίγη ὥρα, εἶπεν ὁ Γέροντας — Ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς σ' ἐσυμπόνεσε, τέκνο μου, καὶ δὲν ἄφησε τὸν ἐχθρὸ τῆς ψυχῆς μας νὰ σὲ ὑποτάξῃ. Ἀπὸ τώρα λοιπὸν καὶ στὸ ἐξῆς, νὰ πορεύεσαι τὸν ἴσιο καὶ βασιλικὸ δρόμο, χωρὶς νὰ παραστρατίζῃς, οὔτε πρὸς τὰ δεξιὰ, οὔτε πρὸς τ' ἀριστερά, ἀλλὰ νὰ τηρῆς πάντα σου τὸ μέτρο στὸ καθετί. Καὶ νὰ μὴ ξεχνᾶς, πὼς ἡ ταπεινοφροσύνη

είναι τὸ θεμέλιο κάθε ἀρετῆς· καὶ ὅτι, ὅπως λέει ὁ Προφήτης «πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην, καὶ τεταπεινωμένην, ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει».

Ἐκ τῆς γεννήσεως ἡ βλασφημία καὶ πῶς γιαιτρεύεται.

Κάποιος ἀδελφὸς ἐπολεμήθηκεν ἀπὸ τὸν Σατανᾶ καὶ κατάντησε στὸ νὰ βλησητημᾶ.

Ἐντρεπόντανε λοιπὸν γιὰ τὸν ξεπεσμό του αὐτόν, μὰ δὲν εὔρισκε τὸ θάρρος νὰ πάη νὰ ἐξομολογηθῆ. Γιατὶ ἔτρεχε παντοῦ, ὅπου ἐλάχαινε ν' ἀκούσῃ πῶς μένουσε μεγάλοι Γέροντες, ἀλλὰ τὸν ἐκυρίευν ἡ ντροπὴ κι' ἐγύριζε πίσω ἄπρακτος.

Ἐτσι, ἐπισκέφθηκε πολλές φορές καὶ τὸν Ἀββᾶ Ποιμένα, μὰ καὶ σ' αὐτόν ἀκολούθησε τὴν ἴδια τακτικὴ, καὶ δὲν τοῦ ἐξωμολογήθηκε τίποτα, ἐπειδὴ ἐντρεπόντανε. Ὁ μέγας λοιπὸν ἐκεῖνος Γέροντας τὸν ἐκαταλάβαινε πῶς κάτι ἔχει καὶ πῶς ἀπὸ κάποιο λογισμό βασανίζεται καὶ παραδέρνει, κι' αἰσθανόντανε θλίψη,

ἐπειδὴ ὁ ἀδελφὸς δὲν τοῦ τὸν ἐφανέρωνε.

Μιὰν ἡμέρα, λοιπὸν, πού τὸν εἶχε ξαναεπισκεφθῆ καὶ τὸν ἐξέβγαζε, τοῦ εἶπε — Ἀδελφέ μου, ἔχεις ὡς τώρα πολλές φορές ἔλθει κοντά μου, καὶ τὸ καταλαβαίνω, πῶς κάτι θέλεις νὰ μοῦ ξαγορευθῆς, μὰ δὲν τ' ἀποφασίζεις· καὶ φεύγεις, ὅπως ἔρχεσαι στενοχωρημένος πάντα σου. Πές μου λοιπὸν, ἀδελφέ μου, τί ἔχεις, καὶ τί εἶναι αὐτὸ πού σε βασανίζει τόσο πολύ;

Κι' αὐτὸς ἐξεθάρρεψε καὶ τ' ἀπάντησε — Ντρέπομαι, Γέροντά μου, νὰ σοῦ τό ξαγορευθῶ... Νά! ὁ Σατανᾶς μ' ἔχει καβαλίσει καὶ βλησητημῶ, πότε πότε, τὸν ἅγιο Θεὸ κι' αὐτὴ τὴν στιγμή σοῦ τὸ ἐξομολογιέμαι. Μόλις λοιπὸν ἐξεστόμισε τὸ λογισμό του, αἰσθάνθηκε παρευθὺς μεγάλην ἀνακούφιση.

Κι' ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε· — Νὰ μὴ στενοχωριέσαι καὶ νὰ μὴ θλίβεσαι, τέκνο μου. Ἀλλὰ κάθε φορὰ πού σούρχεται ἓνας τέτοιος λογισμὸς, νὰ λές μέσα σου. Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα λόγο νὰ κάνω ἓνα τέτοιο φοβερὸ πρᾶγμα καὶ νὰ βλαστημῶ. Ἄς εἶναι λοιπὸν ἐπάνω σου τὸ κρίμα Σατανᾶ. Ἡ ψυχὴ ἡ δική μου μιὰ τέτοια βδελυρὴ πρᾶξι δὲν τὴν θέλει. Καὶ νὰ ξέρης, τέκνο μου, πῶς κάθε πρᾶγμα πού δὲν τὸ θέλει ἡ ψυχὴ μας δὲν βαστᾶ πολὺ καιρό.

Κι' ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς πῶς μᾶς συμβαίνει αὐτό, νὰ ξέρῃς πῶς ἡ ἀφορμὴ εἶναι ἀπὸ τὴν κακὴ συνήθεια πού ἔχομεν νὰ κατηγοροῦμε, νὰ ἐξουθενώνουμε καὶ νὰ κατακρίνουμε τοὺς ἄλλους. Κι' ἀκόμη ἀπὸ

Οἱ μεγάλοι ἀσκηταὶ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας

ΠΑΧΩΜΙΟΣ ΚΑΙ ΙΛΑΡΙΩΝ

Ὁ Ὅσιος Παχώμιος γεννήθηκε τὸ 292 σ' ἓνα χωριὸ τῆς ἀνω Αἰγύπτου ὀνομαζόμενο Λατόπολις, ἀπὸ γονεῖς εἰδωλολάτρεις. Νέος, κατατάχθηκε στὸν στρατό, ἀλλὰ ἔχοντας συγκινηθῆ ἀπὸ τὶς περιποιήσεις, πού τοῦ ἔκαναν οἱ χριστιανοὶ ὅταν τὸ τάγμα του πέρασε ἀπὸ ἓνα τόπο, ὅπου ἀνηούσε ἡ ἀληθινὴ πίστις, δεήθηκε στὸν Θεὸ νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ τὸν ἀξιῶσῃ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα νὰ ζῆ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά του. Βαπτίσθηκε, παράτησε τὸ στρατιωτικὸ ἐπάγγελμα καὶ σπρωγμένος ἀπὸ μιὰ ἐσωτερικὴ φωνὴ βγήκε στὴν ἔρημο καὶ πῆγε κοντὰ σ' ἓνα περιβόητο ἀσκητὴ, ὀνόματι Παλαίμων, γιὰ νὰ διδαχθῆ παρὰ τοὺς πόδας του τὴν ἰσάγγελο πολιτεία. Ὁ Παλαίμων, στὴν ἀρχή, ἀρνήθηκε νὰ τὸν κρατήσῃ καὶ τοῦ δείχθηκε πολὺ αὐστηρός, γιὰ νὰ τὸν κάνῃ νὰ φύγῃ. Ἄλλὰ ὁ μακάριος ἔδειξε τόσο ζῆλο καὶ τόση ὑπακοή, ὥστε τελικὰ ὁ Παλαίμων τὸν κράτησε καὶ τὸν εἶχε μαθητὴ ἀγαπητό.

Ἀργότερα, ὁ Παχώμιος πῆγε καὶ κάθισε σ' ἓνα τόπο καλούμενο Ταβένναι κι' ἐκεῖ τοῦ παρουσιάσθηκε ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ ἀποκάλυψε, ὅτι θὰ μαζεύονταν γύρω πολλοί, γιὰ νὰ διδαχθοῦν τὸν ἰσάγγελο βίον. Ἡ εἰδοποίησις αὐτὴ, πού ἔλαβε ὁ Παχώμιος, πραγματοποιήθηκε σὲ λίγο καιρό. Ἔτσι συνέπηξε τὴν πρώτη μονή, πού φάνηκε στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, γιὰτὶ τὸ κοινόβιον πού ὁ Παχώμιος ἱδρυσε, δὲν ἦταν ἀπλὸς συνοικισμὸς ἀναχωρητῶν, ἀλλὰ κοινόβιον μὲ ἰδιαίτερο κανονισμό, πού συνέταξε ὁ ἴδιος. Ὁ Ὅσιος Παχώμιος κοιμήθηκε τὴν 9ην Μαΐου τοῦ 348, σὲ ἡλικία 57 χρόνων, ἡ δὲ μνήμη του ἐορτάζεται ἀπὸ τὴν Ἁγία μας Ἐκκλησία στὶς 15 αὐτοῦ τοῦ μηνός.

τὴν ὑπεροφία μας, κι' ἀπὸ τὸ νὰ θέλωμε νὰ κάνωμε αὐτὸ πού μᾶς ἀρέσει, κι' ἀπὸ τὸ νὰ θυμώνωμε καὶ νὰ ἐξοργιζώμαστε, πού ὅλα αὐτὰ εἶναι σημάδια καὶ φανερώματα ὑπεροφίας. Αὐτὴ μᾶς κάνει νὰ μὴν ἔχωμε χαλινάρι στὴ γλῶσσά μας καὶ νὰ ξεπέφτωμε στὴ βλαστήμια. Κι' ἂν αὐτὸ τὸ πάθος μᾶς γίνῃ συνήθεια, δὲν εἶναι τότε διόλου δύσκολο νὰ γλυστρήσωμε κι' ὡς τὴν ἀσέλγεια. Καὶ ὑπάρχουνε, τέκνο μου, περιστάσεις, πού ἂν δὲν ἀνανήψῃ ὁ ἄνθρωπος, καταντᾷ στὸ τέλος νὰ χάσῃ τὰ συλλογικά του, καὶ νὰ καταστραφῆ ὅλως διόλου.

Ἀπόδοσις ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

Ὁ Ὅσιος Ἰλαρίων γεννήθηκε κι' αὐτὸς τὸ 292 στὴν κώμη Ταβάθ, πού βρισκόταν στὴν Παλαιστίνη. Ἡ οἰκογένειά του λάτρευε τὰ εἰδωλά, ἀλλὰ ὅταν νέος ἀκόμη ὁ Ἰλαρίων πῆγε στὴν Ἀλεξάνδρεια, γνώρισε τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ βαπτίσθηκε. Κατόπιν, ἔχοντας καταφυγῆ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, ἀποφάσισε νὰ ἀφιερωθῆ τελείως στὸν Θεὸ καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τοῦ Ἀντωνίου. Ἀφοῦ, λοιπόν, ἔμεινε δυὸ μῆνες κοντά του καὶ διδάχθηκε ἀπ' αὐτόν, γύρισε στὴν πατρίδα του. Οἱ γονεῖς του εἶχαν στὸ μεταξύ πεθάνει κι' ἀφοῦ μοίρασε στοὺς φτωχοὺς τὴν κληρονομία πού εἶχε πάρει, πῆγε κι' ἀσκήτευσεν στὴν ἔρημο, πού ἀπλώνεται δυτικά τῆς Γάζας.

Ὁ Ἰλαρίων ζοῦσε μέσα σ' ἓνα εἶδος τάφου καὶ τρεφόταν μὲ λίγα ἀγριόχορτα. Ὁ δαίμων τὸν πείραζε πολὺ, ἀλλὰ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ταπεινώσυνή τὸν κατατρόπωνε.

Ὁ Ὅσιος εἶχε λάβει καὶ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων, ἀλλὰ μὴ θέλοντας νὰ τὸν γνωρίζῃ ὁ κόσμος—γιατὶ πολλοὶ ἔτρεχαν κοντά του καὶ ζητοῦσαν τὴν εὐλογία του καὶ τὴ βοήθειά του—ἔφυγε ἀπὸ τὴν ἔρημο τῆς Γάζας κι' ἐπισκέφθηκε γιὰ δευτέρη φορὰ τὴν Αἴγυπτο. Ἀφοῦ πῆγε καὶ προσκύνησε στὸν τάφο τοῦ Ἀντωνίου, πού εἶχε ἀπὸ καιρὸ κοιμηθῆ, βγήκε στὴν ἔρημο. Ἀλλὰ κι' ἐκεῖ γρήγορα οἱ πιστοὶ ἄρχισαν νὰ προστρέχουν στὸν Ὅσιο καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκε νὰ πάῃ σὲ ἄλλο μακρινὸ τόπο, ὅπου ὁμως συνέβη τὸ ἴδιο. Τότε ὁ Ἰλαρίων ἐπιβίβασθηκε σ' ἓνα πλοῖο καὶ πῆγε στὴ Σικελία κι' ἀπὸ κεῖ στὴ Ρώμη, ἀλλὰ ἓνας δαιμονιζόμενος τὸν ἀποκάλυψε φωνάζοντας: «Ὁ Ἰλαρίων εἶναι ἐδῶ. Κρύβεται, ἀλλὰ ἐγὼ τὸν προδίνω!» Ἔτσι ἔφυγε κι' ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ταξίδεψε στὴ Δαλματία, ἀπὸ ὅπου, ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἔχοντας ἀναγνωρισθῆ πάλι, ἔπλευσε στὴν Κύπρο. Κι' ἐκεῖ τὸν ἀναγνώρισαν, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν, νὰ φύγῃ, τὸν φύλαγαν ἄγρυπνα νύχτα καὶ μέρα. Ἐκεῖ δὲ καὶ κοιμήθηκε σὲ βαθὺ γῆρας. Ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα νὰ βγῆ ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸ σῶμα, τὸν ἔπιασε φόβος, γιατί στοχάστηκε τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως. Ἀλλὰ στοχάστηκε κατόπιν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου κι' εἶπε στὴν ψυχὴ του:

— Βγὲς ἀπὸ τὴ φυλακὴ σου καὶ μὴ φοβᾶσαι. Βγὲς, ψυχὴ μου, γιατί διστάζεις; Ὁ Κύριός σου, πού τόσα χρόνια ὑπηρέτησες, θὰ σὲ ἐλεήσῃ.

Ὁ Ὅσιος Ἰλαρίων ἦταν σοβαρὸς κι' αὐστηρὸς, ἡ δὲ διδασκαλία του ἕμοιαζε μὲ κελλαρυστὸ νερό, πού κατέβαινε ἀπὸ τὸ δασὺ καὶ κατάσκιον ὄρος τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ὅπως γράφει γι' αὐτόν ὁ Ἅγιος Ἰερώνυμος, ὅταν τὸν ἔβλεπε κανεὶς, νόμιζε ὅτι ἀπὸ τὸ στήθος του ἔβγαιναν φλόγες, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπαν.

Ὅταν πῆγε στή Γάζα, ἴδρυσε ἐκεῖ μοναστήρι, πού ἦταν τὸ πρῶτο ἀπ' ὅσα στόλισαν τὴν Παλαιστίνη. Τὸ μοναστήρι αὐτὸ θέλησε νὰ τὸ κἀνῃ ὄχι μόνο τόπο ἀσκήσεως καὶ περισυλλογῆς, ἀλλὰ κι' ἐστία ἀποστολικοῦ ἔργου, κατευθύνοντας τοὺς μοναχοὺς στὸ νὰ κηρύττουν καὶ νὰ διαδίδουν τὸ Εὐαγγέλιο.

Ἔτσι ἀναπτύχθηκε ἓνα ἔργο μὲ πλουσίους καρποὺς καὶ πάμπολλοι ἦταν οἱ εἰδωλολάτρες πού γίνονταν χριστιανοί. Ἀνάμεσα τοὺς στάθηκε κι' ὁ ἱστορικός τῆς Ἐκκλησίας Σωζομενός, πού καταγόταν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρικὴ Βηθελία. Ἐπίσης μιὰ ἄλλη σπουδαία οἰκογένεια, πού ἔφερε αὐτὴ ἡ μονὴ στὸν χριστιανισμό, ἦταν ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀλαφίωνος, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προήλθαν διαλεχτοὶ ἐργάτες τοῦ θεοῦ ἀμπελώνος. Ἀλλὰ καὶ συνοϊσμοὶ ὀλόκληροὶ βαπτίζονταν στὸν Χριστὸ χάρις στὸ ἔργο τοῦ Ὁσίου, ἀκόμη δὲ καὶ νομάδες Σαρακηνοὶ ἀπὸ τὴν ἔρημο Κάδης. Ὁ Ἰλαρίων, ἀργότερα, ὅπως εἶδαμε, ἀπέφυγε τὸν κόσμον καὶ κρυβόταν, αὐτὸ ὅμως τὸ ἔκανε γιατί εἶχε ἤδη ἀφήσει συνηχιστὰς τοῦ ἔργου του. Ἀλλὰ καθὼς λέγει ὁ Κύριός μας, «οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη». Ὁ Ἰλαρίων δὲν κατάρθωσε νὰ κρύβεται, γιατί οἱ χριστιανοὶ τὸν ἀνακάλυπταν κι' ἤθελαν νὰ τὸν ἔχουν ἀνάμεσά τους.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ ποιμαντικὴ φροντίς διὰ τοὺς ἀσθενεῖς (Τέλος). — Ἱερέως Δημητρίου Θ. Παπαδοπούλου, Οἱ Χιλιασταί. — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας» μέρος δεύτερον. Ἐπιστάσις καὶ διδάγματα ψυχωφελῆ καὶ σωτηριώδη ἀπὸ τὴν Ἐξοδὸ, ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρως (Ἀπόδοσις Θεοδ. Σπεράντσα). — Βασιλείου Ἡλιάδου, Ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης, ὁ μοναχὸς ποιητὴς πού περιβλήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτῆ τὸ ράσο. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀφοσίωσις του πρὸς τὰ θεῖα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸν» ἢ «Συναγωγὴν ἠθικῶν διδασκαλιῶν». Ἀπόδοσις Ἀνθίμου Θεολογίτη. — Βασ. Μουστάκη, Παχώμιος καὶ Ἰλαρίων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριον», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» Ὁδὸς Φιλοθέης 19—Ἀθῆναι. Τηλ. 227-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Ἀθῆναι.